

РЕЙМЪНД ЧАНДЛЪР ЧЕРВЕН ВЯТЪР

Превод от английски: Желяз Янков, 1994

chitanka.info

1

Тази вечер духаше откъм пустинята. Един от онези горещи, сухи ветрове от Санта Ана, които се спускат през планинските проходи, къдрят косите, карат нервите да подскачат и предизвикват сърбеж по кожата. В такива вечери запиванията завършват с бой. Хрисими женици опитват с пръст острието на кухненските ножове и не откъсват поглед от вратовете на съпрузите си. Всичко може да се случи. В някой бар могат дори да ти сервират пълна халба бира.

Точно такава халба ми поднесоха в новото напудрено заведение срещу сградата, в която живеех. Отвориха го преди около седмица и още не беше разработено. Момчето зад бара беше на двайсетина години и като го гледах, май през живота си не беше близвало алкохол.

Имаше само един клиент — пияница, кацнал на високо столче пред бара, с гръб към вратата. Пред себе си беше подредил педантично една върху друга десетцентови монети, някъде към два долара. Пиеше неразредено ръжено уиски в малки чаши, кротуваше и беше сам-самичък в свой собствен свят.

Седнах недалеч от него, получих халбата бира и рекох:

— Добре я точиш, приятел, без пяна. Не може да ти се отрече.

— Едва започваме — рече момчето. — Трябва да си създадем клиента. Май сте идвал вече тук?

— Не.

— Наблизо ли живеете?

— Отсреща, в „Бърглънд“. Казвам се Филип Марлоу.

— Благодаря, господине. Аз съм Лу Петроле. — Наведе се към мен над излъскания бар. — Познавате ли онзи там?

— Не.

— Време му е да се прибира вече. Редно е да викна такси и да го отпратя. Много подрани с дажбата си за другата седмица.

— Не виждаш ли каква вечер е? — рекох. — Не го закачай.

— Вредно е да се налива — настоя момчето и ме изгледа навъсено.

— Уиски! — изграчи пияният, без да вдигне глава. Вместо да удари по тезгяха, щракна с пръсти, за да не събори купчинката монети. Момчето ме погледна и сви рамене.

— Да му дам ли?

— Чий е стомахът? Не е моят.

Младежът му наля поредното уиски и според мен го „кръсти“ под тезгяха, защото, като се изправи с чашата в ръка, видът му беше гузен, сякаш бе ритнал баба си. Пияният нищо не забеляза. Отдели от купчинката две монети с прецизното движение на първокласен хирург, опериращ мозъчен тумор.

Барманът се върна и доля бира в халбата ми. Навън вятърът виеше. От време на време открехваше с по няколко сантиметра тежката врата с цветно стъкло. Момчето рече:

— Първо, не обичам пияниците, второ, не обичам да се наливат тук и трето — като първото.

— „Уорнър Брадърс“ може да използва тази реплика — рекох. — Използвана е вече.

Точно тогава се появи нов клиент. Отвън изскърцаха спирачки и летящата врата се отвори. Влезе един, който ми се видя забързан. Задържа вратата с ръка и бързо огледа заведението с безизразни черни, лъскави очи. Беше добре сложен мургав хубавец с продълговато лице и стиснати устни. Носеше тъмни дрехи, от джобчето на сакото му свенливо надничаше бяла кърпичка, изражението му бе едновременно съдържано и някак напрегнато. Реших, че е от пустинния вятър. И аз се чувствах горе-долу така, само дето не бях съдържан.

Той изгледа гърба на пияния. Онзи играеше на дама с празните чаши. Отправи очи към мен, сетне към редицата сепарета в другия край на заведението. В тях нямаше никой. Мина покрай пияния, който се олюляваше и си мърмореше нещо, и попита бармана:

— Да си виждал една жена, приятел? Висока, хубава, с кестенява коса, носи синя крепдешинска рокля с болеро на щамповани цветя. С широкопола сламена шапка с кадифена панделка. — Напрегнатият му глас не ми хареса.

— Не, сър. Тук не е идвала такава жена — отвърна момчето.

— Благодаря. Един скок. И би ли побързал, ако обичаш?

Момчето му подаде чаша уиски, човекът плати, обърна я на един дъх и тръгна да излиза. Направи три-четири крачки, после спря с лице

към пияния. Пияният се хилеше. Измъкна отнякъде пистолет с такава бързина, че движението се размаза пред очите ми. Държеше го, без да трепва, и не изглеждаше по-пиян от мен. Високият мургав мъж замръзна на мястото си, главата му се отметна леко назад, сетне пак застана неподвижен.

Отвън профуча кола. Оръжието на пияния беше автоматичен пистолет калибър двацет и две с голям мерник. Изпука два пъти рязко и от дулото му се изви малко дим, съвсем малко.

— Сбогом, Уолдо — рече пияният. Сетне насочи пистолета към бармана и мен.

Мръкна се, додето мургавият падне. Най-напред се олюля, закрепил се някак, размаха едната ръка, пак се олюля. Шапката му отхвъркна и той се строполи по очи. А веднъж паднал на пода, все едно че беше излят от бетон.

Пияният се смъкна от столчето, прибра в джоба монетите и взе да се изнизва към вратата. Отстъпи ребром с пистолета пред себе си. Нямах оръжие. Не мислех, че ще ми е нужно, за да изпия халба бира. Момчето зад бара не помръдна, нито издаде звук.

Пияният опита леко вратата с рамо, като не свалеше очи от нас, сетне се промъкна заднишком през нея. Нахлулият силен вятър разпиля косата на простреляния. Пияният рече:

— Горкият Уолдо. Май му разкъравих носа.

Вратата се затвори. Втурнах се към нея — по силата на навика да върша каквото не трябва. В случая нямаше значение. Колата отвън изрева и когато излязох на тротоара, успях да зърна само размазаните червени стопове, изчезващи зад ъгъла. Номерът ми се изплъзна като печалба от лотарията.

Хора и коли сновяха назад-напред по улицата както обикновено. Никой не даваше вид да е чул пистолетен изстрел. Вятърът вдигаше такъв шум, че резкият бърз пукот на пистолет от такъв калибър можеше да мине за затръшване на врата, дори ако някой го беше чул. Върнах се в бара.

Момчето още не бе помръднало. Просто стоеше малко приведено, с опрени върху тезгяха длани, и гледаше гърба на мургавия. Той също не бе помръднал. Наведох се и напипах вратната му артерия. Нямах и да помръдне — никога.

Запалих цигара, пунах дим към тавана и казах немногословно:

— Обади се.

— Може да не е мъртъв.

— Който използва калибър двацет и две, не допуска грешки. Къде е телефонът?

— Нямам. И без телефон си имам достатъчно разноски. Господи, отидоха ми на вятъра осем стотачки!

— Ти ли си собственикът?

— Бях, допреди това да се случи.

Свали бялото сако и престилката и се измъкна иззад тезгяха.

— Ще заключи вратата — рече, докато вадеше ключове.

Излезе, придърпа вратата и зачовърка ключалката отвън, докато резето не щракна на мястото си. Аз се наведох и преобърнах Уолдо. Отначало не можех дори да открия откъде са влезли куршумите. Сетне видях. Две дупчици на сакото, над сърцето. По ризата му имаше малко кръв. Пияният беше самото съвършенство като убиец.

Патрулната кола пристигна след седем-осем минути. Лу Петроле вече беше на мястото си зад тезгяха. Облякъл отново бялото сако, той броеше парите в касата, слагаше ги в джоба си и си записваше нещо в тефтерче. Седях в края на едно от сепаретата, пуших цигари и гледах как лицето на Уолдо става по-мъртво и по-мъртво. Питях се кое ли е момичето с болерото на цветя, защо Уолдо беше оставил запалена колата си отвън, защо бързаше, дали пияният го очакваше, или случайно се намираще тук.

Момчетата от патрулната кола влязоха запотени. Бяха голям формат, както обикновено, единият имаше цвете на фуражката, леко килната на едната страна. Като видя мъртвия, той махна цветето и коленичи да опипа пулса на Уолдо.

— Май е мъртъв — рече и го обърна още малко. — А, да, ето откъде са влезли. Чиста работа. Вие двама та видяхте ли как стана?

Казах „да“. Младежът зад тезгяха не отговори нищо. Разказах им как се случи и че убиецът, изглежда, е избягал с колата на Уолдо.

Полицаят измъкна портфейла на Уолдо, пребърка го бързо и подсвирна.

— Тъпкан с мангизи, а шофьорска книжка няма. — Върна портфейла на мястото му. — Добре, не сме го докосвали, нали така? Само колкото да проверим дали има кола, за да съобщим по радиото.

— Друг път не сте го докосвали! — каза Лу Петроле. Ченгето го изгледа накриво.

— Добре, приятел — рече тихо. — Пипахме го.

Момчето взе една чиста чаша и се зае да я лъска. Не спря да я лъска, докато бяхме там.

След още минута отвън се чу сирената на полицейската камионетка, пред вратата изскърцаха спирачки и в бара влязоха четирима: двама детективи, фотограф и лаборант. Не познавах детективите. Може да си детективстваш дълго време и пак да не познаваш всички полицаи в големия град.

Единият беше нисък, учтив, черноок, спокоен, усмихнат мъж с къдрава черна коса и кротки умни очи. Другият беше едър, кокалест, с дългнеста челюст, набразден с жилки нос и оцъклени очи. Приличаше на пияч. Беше як на вид, но май се имаше за по-як, отколкото беше.

Насмете ме в последното сепаре до стената, колегата му се зае с момчето на бара, двамата униформени излязоха. Специалистът по дактилоскопия и фотографът се заловиха за работа.

Пристигна съдебният лекар и постоя колкото да се ядоса, задето нямало телефон, за да се обади за колата от моргата.

Ниският детектив изпразни джобовете на Уолдо, сетне и портфейла му и изтърси всичко върху голяма носна кърпа, разстлана върху масата в едно от сепаретата. Видях доста пари, ключове, цигари, още една носна кърпа и почти нищо друго. Едрият ме изблъска в дъното на сепарето.

— Думай — рече. — Аз съм лейтенант Коперник.

Сложих портфейла си пред него. Погледна го, пребърка го, подхвърли ми го обратно, вписа нещо в бележника си.

— Филип Марлоу, значи? Частно ченге. По каква работа?

— По жадна работа — рекох. — Живея отсреща в „Бърглънд“.

— Познаваш ли онзи хлапак там?

— Идвал съм веднъж, откакто е отворил.

— Да виждаш нещо особено у него сега?

— Не.

— Млад човек, а не се трогва много, нали? Не ми отговаряй. Просто ми кажи какво стана.

Разказах му — три пъти. Веднъж — да разбере в общи линии, още веднъж, за да вникне в подробностите, и трети път — да провери

дали няма да се запъна някъде. Накрая рече:

— Тази мадама ме заинтригува. А убиецът нарича онзи Уолдо, пък никак не е бил сигурен, че той ще дойде тук. Мисълта ми е, че след като Уолдо не е бил сигурен, че мадамата ще бъде тук, никой не би могъл да бъде сигурен, че Уолдо ще се появи.

— Прекалено дълбокомислено — рекох. Изглежда ме проучващо. Не се усмихвах.

— Май му е имал зъб, а? Не ми звучи като предварително замислено. Няма как да избяга, освен ако случайно не се уреди. В нашия град никой не си оставя колата отключена. А и убиецът действа пред двама свидетели. Това не ми харесва.

— Не обичам да бъда свидетел — рекох. — Зле се заплаща.

Той се ухили. Зъбите му сякаш имаха лунички.

— Убиецът наистина ли беше пиян?

— При такава стрелба? Не.

— И аз мисля тъй. Е, работата е лесна. Сигурно има досие, а е оставил купища отпечатъци. Дори ако нямаме снимката му, ще го пипнем до няколко часа. Имал е зъб на Уолдо, но не е имал среща с него. Уолдо просто влязъл да пита за някаква мадама, с която са се разминали. Вечерта е жежка, този вятър ще съсипе лицето на едно момиче. Вероятно се е отбила някъде да изчака. А убиецът пуска на Уолдо два куршума където трябва, изчезва и хич не го е еня за вас, момчета. Проста работа.

— Да.

— Толкова е проста, че смърди на умряло — рече Коперник.

Свали меката си шапка, разроши оредялата си руса коса и подпря глава на ръцете си. Имаше продълговато, конско, зло лице. Измъкна носна кърпа, избърса го, избърса и врата си, и дланите си. Извади гребен, среса косата си — сресан изглеждаше още по-зле — и си сложи пак шапката.

— Мислех си нещо — рекох.

— Ами? Какво?

— Този Уолдо знаеше точно как е облечено момичето. Трябва да е бил вече с нея тази вечер.

— И какво от това? Може да се е наложило да иде до клозета. Връща се, а нея я няма. Тя може да е променила мнението си за него.

— Така е — съгласих се.

Но не това си мислех. Мислех си, че Уолдо описа облеклото на момичето по начин, по който никой обикновен мъж не би го описал. Болеро на щамповани цветя върху синя крепдешинска рокля. Не знаех дори какво значи болеро. Аз бих казал синя рокля или дори синя копринена рокля, но никога синя крепдешинска рокля.

След малко влязоха двама с носилка. Лу Петроле все още бършеше чашата и разговаряше с ниския черноок детектив. Всички отидохме до управлението.

При проверката Лу Петроле се оказа съвсем редовен. Баща му имал лозя в областта Контра Коста. Дал на Лу хиляда долара да завърти търговия и Лу отворил бара, заедно с неоновия надпис, точно за осемстотин.

Пуснаха го и му казаха да държи бара затворен, докато се уверят, че не им трябват повече отпечатъци. Той се ръкува с всички, усмихна се широко и заяви, че според него убийството току-виж се оказало от полза за бизнеса му, защото никой не вярва на писаното във вестниците, хората ще идват при него да чуят за случилото се и ще пият по нещо, докато той им разказва.

— Тоя никога няма да си развали спокойствието — рече Коперник, когато момчето си отиде. — Заради когото и да било.

— Бедният Уолдо — въздъгнах. — Отпечатъците бива ли ги?

— Малко са размазани — кисело рече Коперник. — Но ще изготвим описание и тази нощ ще го изпратим по телетипа във Вашингтон. Ако не ни донесе успех, предстои ти още един ден изтезания долу в мазето.

Здрависах се с него и с колегата му, който се казваше Ибара, и си тръгнах. Още не знаеха кой е Уолдо. Съдържанието на джобовете му не разкри нищо.

2

Върнах се на моята улица към девет вечерта. Огледах се насамнатам, преди да вляза в „Бърглънд“. Барът беше малко по-встрани на отсрещния тротоар, тъмен, с няколко носа, лепнати за стъклото, но не и тълпа. Хората бяха видели полицията и колата на моргата, но не знаеха какво е станало. Като изключим юнаците, които дърпаха ръчките на игрални машини в дрогерията на ъгъла. Те знаят всичко, освен как да се задържат на работа.

Вятърът все още духаше, жежък като от пещ, вдигаше прах и хартийки и ги пращаше в стените. Влязох във входа и се качих с асансьора до четвъртия етаж. Дръпнах вратата, слязох и пред себе си съзрях високо момиче, което чакаше асансьора.

Кестенява къдрава коса се показваше изпод широкополата ѝ сламена шапка с кадифена лента, вързана на хлабава панделка. Имаше големи сини очи и мигли, които не стигаха съвсем до брадичката ѝ. Беше облечена в синя рокля, която можеше да е от крепдешин, семпла като кройка, но непропускаща щедрите извивки на тялото. Над роклята носеше нещо, което можеше да бъде болеро на щамповани цветя. Попитах:

— Това болеро ли е?

Изгледа ме разсеяно и махна с ръка, сякаш да отстрани някаква паяжина от пътя си.

— Да. Ако обичате... доста бързам. Искам да...

Не помръднах. Така ѝ препречвах пътя към асансьора. Гледахме се един друг и по бузите и бавно плъзна червенина.

— По-добре да не излизате на улицата в тези дрехи — рекох.

— Защо, как смеете...

Асансьорът издрънча и тръгна надолу. Не знаех какво щеше да каже. Нямахше изнервения носов глас на мадамите от бирариите. Нейният беше мек и лек като пролетен дъжд.

— Не ви свалям — поясних. — Загазила сте. Ако се качат на този етаж с асансьора, имате време точно колкото да изчезнете по коридора.

Първо свалете шапката и болерото... и по-живо!

Тя не помръдна. Лицето ѝ като че ли пребледня под лекия грим.

— Търси ви полицията — продължих аз. — В тези дрехи. Дайте ми възможност и ще ви кажа защо.

Тя бързо обърна глава и огледа коридора. Предвид външността ѝ, не я виня, че пак се опита да ме извози.

— Не знам кой сте, но сте нагъл. Аз съм госпожа Лерой от трийсет и първи апартамент. Мога да ви уверя...

— Че сте сбъркала етажа. Това е четвъртият.

Асансьорът беше спрял долу. През шахтата се чу как отварят с рязко дрънчене вратата.

— Изчезвайте! — изрепчих се аз. — Бързо!

Тя свали шапката и без повече бавене съблече болерото. Грабнах ги, смотях ги накуп и ги пъхнах под мишницата си. Улових я за лакътя, обърнах я и я поведох по коридора.

— Живея в четирийсет и втори апартамент. Срещу вашия, но един етаж по-горе. Избирайте. Пак повтарям, не се опитвам да ви свалям.

Приглади косата си с бързо движение, както птиците чистят перата си с човка. Зад този жест се крият десет хиляди години опит.

— Моя апартамент — рече, пъхна чантата си под мишница и закрачи бързо по коридора. Асансьорът спря на долния етаж. И тя спря заедно с него. Обърна се с лице към мен.

— Стълбището е отзад до асансьорната шахта — рекох тихо.

— Не живея тук — промълви тя.

— Не съм и допускарал, че живеете.

— Търсят ли ме?

— Да, но няма да започнат да разглобяват улицата тухла по тухла преди утре сутринта. И то само ако не научат кой е Уолдо.

Тя ме изгледа с неразбиране.

— Уолдо ли?

— Не го познавате — рекох.

Тя поклати бавно глава. Асансьорът пак тръгна надолу по шахтата. Уплаха затрепка в сините ѝ очи като леки вълнички по водна повърхност.

— Така е — рече задъхано, — но ме измъкнете от този коридор.

Почти бяхме стигнали моята врата. Пъхнах ключа, завъртях го в ключалката и бутнах вратата навътре. Пресегнах се и запалих лампата. Тя се плъзна покрай мен като вълна. Във въздуха заплува сандалова есенция, почти недоловима.

Затворих вратата, хвърлих шапката си на един стол и я загледах как отива бавно до масичката с шахматната дъска, на която бях наредил една задача, но не можех да я реша. Веднъж влязла вътре, зад заключената врата, от уплахата ѝ не остана и следа.

— Значи играете шах — каза предпазливо с такъв тон, сякаш е дошла да разглежда гравюрите ми^[1]. Де да беше така.

После и двамата замряхме, заслушани в тракането на асансьорната врата и в нечии стъпки... които тръгнаха в другата посока.

Усмихнах се, но не от задоволство, а от напрежение, отидох в кухнята, взех да се пипкам като сакат с две чаши и чак тогава осъзнах, че все още стискам под мишница нейната шапка и болерото. Отнесох ги в дрешника зад прибиращото се до стената легло и ги натъпках в едно чекмедже, върнах се в кухнята, измъкнах бутилка превъзходно шотландско уиски и налях в двете чаши, като добавих и сода. Когато влязох с питиетата, тя държеше пистолет. Малък автоматичен пистолет със седефена ръкохватка. Насочи го срещу мен, а очите ѝ бяха пълни с ужас. Спрях с по една чаша във всяка ръка и рекох:

— Може би този горещ вятър е побъркал и вас. Аз съм частен детектив. Ще ви докажа, ако позволите.

Тя кимна леко, а лицето ѝ беше бяло. Приближих бавно, оставих едната чаша до нея, върнах се, оставих и моята чаша и извадих една визитна картичка, която по чудо нямаше подгънати краища. Тя седеше, поглаждаше синята коприна на едното си коляно с лявата ръка, отпуснала пистолета върху другото. Сложих картичката до нейната чаша и седнах с моята.

— Никога не разрешавайте да ви доближат толкова — рекох. — Особено ако имате сериозни намерения. Пък и не сте свалила предпазителя.

Стрелна поглед надолу, потръпна и прибра пистолета в чантата си. Глътна половината чаша на един дъх, остави я върху масата, взе картичката.

— Не черпя много хора с такова уиски — казах. — Не мога да си го позволя.

Тя сви презрително устни.

— Сигурно го правите за пари.

— Ъ?

Не каза нищо. Ръката ѝ пак беше близо до чантата.

— Не забравяйте за предпазителя — рекох. Тя от дръпна ръката си. Аз продължих: — Човекът, когото нарекох Уолдо, е доста висок, някъде към метър и осемдесет, строен, мургав, с черни, много лъскави очи. Нос и устни прекалено тънки. Тъмен костюм, бяла кърпичка в джобчето. Бързаше да ви намери. Това говори ли ви нещо?

Тя пак вдигна чашата си.

— Значи това бил Уолдо. Е, и какво! — В гласа ѝ вече се долавяше лекото въздействие на алкохола.

— Ами странна работа. Отсреща има малък бар... Я кажете къде бяхте цяла вечер?

— Седях в колата си — рече тя хладно. — През повечето време.

— Не забелязахте ли суетнята отсреща, малко по-нагоре по улицата?

Очите ѝ се опитаха да кажат „не“, но не успяха. Устните ѝ казаха:

— Знаех, че има някаква бъркотия. Видях полицаи и червени лампи. Предположих, че някой е пострадал.

— Така беше. А този Уолдо ви търсеше преди това. В бара. Описа външността и облеклото ви.

Сега очите ѝ станаха като главички на гвоздеи и не поизразителни. Устните ѝ започнаха да треперят и не спряха.

— Бях там — продължих аз — и разговарях с момчето, което е собственик на заведението. Вътре имаше само един пиян и ние двамата. Пияният не обръщаше никакво внимание на нищо. Сетне влезе Уолдо и попита за вас, ние казахме „не, не сме я виждали“, и той понечи да си тръгне.

Отпивах бавно от чашата си. Обичам ефектите не по-малко от другите хора. Очите ѝ ме пронизваха.

— Тъкмо понечи да си тръгне. Тогава онзи, пияният, дето не обръщаше внимание на никого, го нарече Уолдо и измъкна пистолет. И

го простреля два пъти — щракнах два пъти с пръсти — ей така. На място.

Беше ме заблудила. Изсмя се в лицето ми.

— Значи съпругът ми ви е наел да ме следите — рече. — Трябваше да се досетя, че цялата тази работа е нагласена. Вие и вашият Уолдо.

Гледах я глупаво.

— Не съм знаела, че е ревнив — продължи рязко. — Най-малко от човека, който ни е бил шофьор. Разбирам да ме ревнува малко от Стан — това е естествено. Но от Джоузеф Коутс...

Замахих с ръце.

— Госпожо, един от двамата ни е сбъркал страницата в тази книга — измърморих. — Не познавам Стан, нито Джоузеф Коутс. Бога ми, не знаех дори, че имате шофьор. Хората около мен нямат. Що се отнася до съпрузите... да, от дъжд на вятър имаме по някой съпруг. Не много често.

Тя поклати глава, ръката ѝ остана близо до чантата, в сините ѝ очи имаше искри.

— Не сте достатъчно убедителен, господин Марлоу. Не, не сте никак убедителен. Зная ви вас, частните детективи. Всичките сте покварени. Подмамихте ме в апартамента си, ако изобщо е ваш. Повероятно да е на някой ужасен човек, който ще се закълне във всичко срещу няколко долара. А сега се опитвате да ме сплашите. За да ме изнудвате... и да измъкнете пари от съпруга ми. Добре — завърши задъхано, — колко трябва да платя?

Оставих настрана празната чаша и се облегнах назад.

— Ще ми простите ли, ако запалия цигара? — рекох. — Нервите ми са пооръфани.

Запалих, докато тя ме гледаше без достатъчно страх, който да прикрива истинска вина.

— Значи името му е Джоузеф Коутс. Мъжът, кой то го уби в бара, го нарече Уолдо.

Тя се усмихна с известно отвращение, но почти примирена.

— Не увъртайте. Колко?

— Защо се опитвахте да се срещнете с този Джоузеф Коутс?

— За да купя нещо, което той ми открадна, разбира се. Нещо, което е ценно и само по себе си. Почти петнайсет хиляди долара.

Подари ми го човекът, когото обичах. Той е мъртъв. Ето на! Мъртъв е! Загина в горящ самолет! Хайде, върви и разкажи това на съпруга ми, малък гаден плъх!

— Не съм малък и не съм плъх.

— Но си гаден. И не си прави труда да разправяш на съпруга ми, сама ще му кажа. Той сигурно и бездруго знае.

Усмихнах се до уши.

— Умно. И какво по-точно е трябвало да открия?

Тя сграбчи чашата си и я допи.

— Значи той мисли, че се срещам с Джоузеф. Какво пък, може и така да е. Но не за да правя любов. Не с шофьора си. Не със скитника, когото прибрах от прага си и комуто дадох работа. Няма защо да падам толкова ниско, ако искам да си развявам опашката.

— Госпожо — рекох, — тук сте права.

— Сега си тръгвам — рече тя. — И само се опитай да ме спреш. — Грабна от чантата си пистолета със седефената ръкохватка. Аз не помръднах.

— Ах ти, гадно нищожество! — разбесня се тя. — Откъде да знам дали изобщо си частен детектив? Може да си мошеник. Визитката, която ми показва, не означава нищо. Всеки може да си поръча картички.

— Така е — рекох. — И съм достатъчно хитър да живея тук две години, защото съм знаел, че днес ще се нанесеш в къщата, та да мога да те изнудвам, задето не си се срещнала с един човек на име Джоузеф Коутс, който беше пречукан отсреща под името Уолдо. Имаш ли парите да купиш онова нещо, дето струва петнайсет хилядарки?

— О! Смяташ да ме ограбиш, значи?

— О! — изимитирах я. — Сега пък станах въоръжен грабител. И ако обичаш, госпожо, или прибери този пистолет, или му свали предпазителя. За мен е професионална обида да гледам как правиш на маймуна хубавия патлак.

— Ти си пълна порция от всичко, което не харесвам — заяви тя. — Разкарай се от пътя ми!

Не мръднах. И тя не мръдна. Седяхме и двамата... дори не близо един до друг.

— Посвети ме в една тайна, преди да тръгнеш — примолех се аз. — За какъв дявол нае апартамента на долния етаж? Само за да се

срещнеш с един човек долу на улицата ли?

— Не ставай глупав — срязва ме тя. — Не съм го наемала. Излъгах. Това е неговият апартамент.

— На Джоузеф Коутс?

Тя кимна рязко.

— Отговаря ли моето описание на Уолдо на Джоузеф Коутс?

Пак кимна рязко.

— Добре. Най-сетне един установен факт. Не разбираш ли, че Уолдо описа дрехите ти, преди да бъде убит... когато те търсеше... че описанието е предадено на полицията... че полицията не знае самоличността на Уолдо... и че търсят жената в тези дрехи да им помогне? Не разбираш ли поне това?

Пистолетът изведнъж се затресе в ръката ѝ.

Тя го погледна някак безизразно и бавно го прибра в чантата си.

— Глупачка съм — прошепна тя, — че дори разговарям с теб. — Изглежда ме продължително, сетне пое дълбоко дъх. — Той ми каза къде живее. Не го беше страх. Може би изнудвачите са такива. Трябваше да се срещне с мен на улицата, но аз закъснях. Когато дойдох тук, беше пълно с полицаи. Затова се върнах в колата и отново зачаках. Качвах се тук три пъти. Последния път се изкачих по стълбите на горния етаж, за да взема асансьора. Вече ме бяха виждали два пъти на третия етаж. Така те срещнах. Това е всичко.

— Спомена нещо за съпруг — изръмжах. — Къде е той?

— Той е на заседание.

— О, заседание — рекох злобно.

— Съпругът ми е важна личност. Има много заседания. Той е електроинженер. Обиколил е целия свят. Ако искаш да знаеш...

— Не искам. Ще го поканя някой ден на обяд и ще го накарам сам да ми разкаже. С каквото и да те е държал Джоузеф, то е вече мъртъв инвентар. Като Джоузеф.

Най-сетне повярва. Бях започнал да мисля, че никога няма да се случи.

— Наистина ли е мъртъв? — прошепна. — Наистина?

— Мъртъв е — рекох. — Мъртъв, мъртъв, мъртъв. Госпожо, той е мъртъв.

Лицето ѝ се разпадна като къщичка от карти. Устата ѝ не беше голяма, но в този момент можех да пъкна юмрука си в нея. В тишината

асансьорът спря на моя етаж.

— Само да извикаш — казах рязко, — и ще ти насиня очите.

Не прозвуча елегантно, но свърши работа. Тя се съвзе. Устата ѝ се затвори рязко като капан.

По коридора се чува стъпки, които приближаваха. Всеки си има предчувствия. Сложих пръст на устните си. Сега тя не мърдаше. Лицето ѝ беше замръзнало. Големите ѝ сини очи бяха черни като сенките под тях. Горещият вятър блъскаше по затворените прозорци. Прозорците трябва да са затворени, когато духа от Санта Ана, колкото и да е жега.

Стъпките по коридора бяха нормални стъпки на сам човек. Но те спряха пред вратата ми и някой почука.

Посочих дрешника зад леглото. Тя стана безшумно, притиснала чантата до себе си. Посочих и чашата ѝ. Взе я бързо, пристъпи безшумно по килима, влезе в дрешника и тихо притвори вратата след себе си.

Не ми беше съвсем ясно защо си правя целия този труд.

Пак се почука. Дланите ми бяха изпотени. Изскърцах със стола си, станах и се прозинах шумно. Сетне отидох до вратата и я отворих — без пистолет в ръката. Грешка.

Отначало не го познах. Също като Уолдо, но може би поради обратната причина. През цялото време отсреща в бара той беше с шапка, а сега — гологлав. Косата му свършваше рязко точно там, откъдето трябваше да започва шапката. Над тази линия имаше твърда, бяла, непотяща се кожа, лъскава като тъканта на белег. Не изглеждаше просто с двайсет години по-стар. Беше съвсем различен човек.

Познах обаче автоматичния пистолет калибър 22 с големия мерник. Познах и очите му — празните играещи, плитките очи на гущер.

Беше сам. Допря съвсем леко пистолета до лицето ми и процеди през зъби:

— Да, аз съм. Хайде да влезем.

Отстъпих колкото да мине и спрях. Точно както би искал той, за да може да затвори вратата, без да се протяга. По очите му разбрах, че точно това иска от мен. Не бях изплашен. Бях парализиран.

Когато затвори вратата, накара ме да отстъпя още, бавно, докато усетих, че краката ми опират в него. Впи очи в моите.

— Шахматна масичка — рече. — Някой глупак тук играе шах. Ти ли?

Преглътнах.

— Не е съвсем така. Просто се забавлявам.

— За тази работа трябват двама души — изхриптя той тихо, сякаш при някой разпит полицаят го беше фраснал с палката през гръкляна.

— Това е задача — обясних. — Не е игра. Виж фигурите.

— Не разбирам.

— Сам съм — рекох и гласът ми трепна само колкото трябваше.

— Няма значение — рече той. — С мен е свършено, така или иначе. Някой копой ще ме надуши утре, другата седмица, има ли значение. Просто не харесах физиономията ти, приятел. И онова самодоволно мамино синче с бялото сако, дето е играл ляв защитник в отбора на Фордхам^[2] или другаде. По дяволите такива като вас.

Не казах нищо, не помръднах. Големият мерник одраска бузата ми леко, почти гальовно. Мъжът се усмихна.

— Пък и ще свърша добра работа — рече той. — За всеки случай. Стара кримка като мен не оставя чисти отпечатъци... дори като е къркан. А ако няма ясни отпечатъци, единственото нещо срещу мен са двама свидетели. По дяволите! Зле ти се пише, приятел. И май си го знаеш.

— Какво ти е сторил Уолдо? — Помъчих се въпросът да прозвучи така, сякаш наистина се интересувам, а не че просто не искам да се разтреперя здравата.

— Натопи ме за един банков обир в Мичиган, та ми нахлузи четири годинки. Снеха обвинението срещу него. Четири години в Мичиган не е околосветско пътешествие. В тия щати с доживотните присъди знаят как да те накарат да си налягаш парцалите.

— Откъде знаеше, че той ще дойде там? — изграчих аз.

— Не знаех. Вярно, търсех го. Щеше ми се да го срещна, разбира се. Мярнах го на улицата предната вечер, но го загубих. Дотогава не бях го търсил. После започнах. Симпатията е този Уолдо. Как е той?

— Мъртъв — рекох.

— Още ме бива — изкикоти се той. — Пиян или трезвен. Ама оттук нататък май няма да ме черпят баница. Разбраха ли вече кой съм?

Не му отговорих достатъчно бързо. Ръгна ме с пистолета в гърлото, задавих се и едва не посегнах инстинктивно към него.

— Не — предупреди ме той тихо. — Не. Не си толкоз тъп.

Отдръпнах ръцете си, отпуснах ги покрай тялото си, с извърнати към него длани. Той очакваше от мен да ги държа точно така. Не беше ме докоснал освен с пистолета. Изглежда, не го интересуваха дали и аз нямам оръжие. Нищо чудно... ако си беше наумил онова, единственото.

Май нищо не го интересуваха особено, щом като се беше върнал в квартала. Може горещият вятър да му бе подействал. Вятърът блъскаше в затворените прозорци както прибор под кея.

— Свалиха отпечатъци — рекох. — Не знам доколко ги бива.

— Сигурно ги бива... но не и за телетипа. Ще им трябва време да ги пратят с въздушна поща до Вашингтон и обратно, за да ги проверят както трябва. Питай ме защо съм тук, приятелче!

— Чул си разговора между мен и момчето в бара. Казах му името си, къде живея.

— Това обяснява „как“, приятел. Аз попитах „защо“. — Усмихна ми се. Отвратителна усмивка, ако е последната, която му е писано на човек да види.

— Остави — рекох. — Палачът не те кара да гадаеш защо е до теб.

— Виж ти, пък и се перчиш. След теб ще навестя оня, малкия. Проследих го до дома му от полицейското, но според мен ти трябва пръв да го отнесеш. Проследих го от общината до дома му с наетата от Уолдо кола. От управлението, приятел. Какви тъпанари са тия ченгета. Можеш да седнеш в скута им, пак няма да те познаят. Затичай се да хванеш трамвая и те ще открият огън с картечници, ще пречукат двама пешеходци, таксиджия, заспал в колата си, и някоя стара чистачка на втория етаж с парцала в ръка. А изтървават оня, дето го гонят. Много са тъпи, проклетите му ченгета!

Натисна с въртеливо движение дулото във врата ми. Очите му станаха още по-откачени.

— Имам време — продължи той. — За колата на Уолдо няма да съберат веднага сведения. А и няма скоро да научат кой е Уолдо. Знаем си го аз него. Винаги си е бил хитрец. Много го биваше.

— Ще повърна — рекох, — ако не махнеш този пистолет от гърлото ми.

Усмихна се и свали пистолета срещу сърцето ми.

— Така добре ли е? Само кажи кога.

Трябва да съм повишил тон, без да искам. Вратата на дрешника до леглото се откряна един пръст, сетне два, после една педя. Видях очите ѝ, но не гледах в тях. Втренчих се в очите на плешивия. До болка. Не исках да извърне поглед от мен.

— Страх ли те е? — попита той тихо. Натиснах с гръд пистолета му и се разтреперих. Знаех, че ще му бъде приятно да ме види така. Момичето се измъкна през вратата. Пак стискаше в ръката си пистолета. Дожаля ми страшно за нея. Ще се опита да хукне към вратата... или ще изпищи. И в двата случая ще рече край — и за двама ни.

— Хайде, цяла вечер ли ще се мотаеш — изблеях аз. Гласът ми прозвуча отдалеч като глас по радиото от другата страна на улицата.

— Това ми харесва, приятел — усмихна се той. — И аз съм същият.

Момичето се носеше във въздуха някъде зад него. Нищо не е било по-безшумно от походката ѝ. И това нямаше да помогне. Той изобщо нямаше да се помайва с нея. Струваше ми се, че съм го познавал цял живот. Само от пет минути го гледах в очите, но все едно че съм го познавал цял живот.

— Ами ако извикам? — казах.

— Ако извикаш ли? Ами викай! — отвърна с усмивката си на убиец. Тя не отиде до вратата. Беше точно зад гърба му.

— Ами... сега ще викна — рекох.

Като че това бе сигнал — тя го ръгна силно с малкия пистолет в ребрата, без да издаде нито звук.

Той трябваше да реагира. То е като рефлекс на коляното. Зейна рязко, двете му ръце подскочиха встрани, а тялото му се изви назад. Пистолетът сега сочеше дясното ми око. Клекнах бързо и с все сила забих коляно в слабините му.

Той наведе глава и аз го халосах в ченето. Халосах го така, все едно че набивах последния клин на първата трансконтинентална жп линия. Още усещам болката, като пораздвижа ставите си.

Пистолетът му одраска бузата ми, но не гръмна. Плешивият вече се беше свлякъл. Гърчеше се долу задъхан върху левия си хълбок. Сритах го с все сила в дясното рамо. Пистолетът отскочи от ръката му, плъзна се по килима под един стол. Чух как шахматните фигури задрънкаха по пода някъде зад гърба ми.

Момичето стоеше над него и го гледаше. Сетне широко отворените й тъмни, ужасени очи се впиха в моите.

— Твой съм — рекох. — Всичко, което имам, е твое... во веки веков.

Не ме чуваше. Очите й бяха толкова широко отворени, че под ясносиния ирис се виждаше бялото. Заотстъпва бързо към вратата, вдигнала малкия пистолет, заопипва зад гърба си бравата и я завъртя. Отвори и се измъкна. Вратата се затвори. Беше гологлава и без болерото.

Само с пистолета в ръка, а предпазителят още не беше свален, така че не би могла да стреля.

Тогава въпреки вятъра в стаята стана тихо. Сетне го чух да пъшка на пода. Лицето му беше зеленикаво, бледо. Отидох зад гърба му и го опипах да няма други пищови, но не намерих нищо. Извадих от бюрото чифт купешки белезници и като издърпах ръцете му отпред ги щракнах върху китките. Щяха да издържат, ако не си тръснеше ръцете прекалено силно.

Взе ми с поглед мярката за ковчег въпреки страданието в очите. Лежеше наред стаята, все така върху левия си хълбок, сгърчено, сбръчкано, плешиво човече с изопнати устни, оголил зъби с евтини метални пломби. Устата му зееше като черна яма, дъхът му излизаше на вълнички, давеше се, секваше, пак се появяваше, с накуцване.

— Съжалявам, мой човек — изръмжах. — Какво мога да направя за теб?

Седнал съм да се извинявам на такъв убиец.

Отидох до дрешника и отворих чекмеджето на скрина. Шапката и болерото й бяха върху ризите ми. Пъхнах ги отдолу, навътре, и пригладих ризите отгоре. Сетне отидох в кухненския бокс, налях си солидна порция уиски, обърнах го и постоях така, заслушан в горещия вой на вятъра срещу прозорците. Някъде се тръшна врата на гараж, електрическа жица, прекалено увиснала между два изолатора, се блъскаше в стената на сградата, сякаш някой тупаше килим.

Питието ми подежда. Върнах се в дневната и отворих прозореца. Оня на пода не беше усетил нейното сандалово дърво, но друг можеше да го надуши.

Затворих пак прозореца, избърсах дланите си и се обадих по телефона в полицейското управление. Коперник беше още там. Чух самоуверения му глас:

— Да? Марлоу? Не ми казвай. Обзалагам се, че ти е хрумнало нещо.

— Разбрахте ли кой е онзи убиец?

— Не казваме, Марлоу. Ужасно съжалявам и прочие. Знаеш какъв е редът.

— Добре. Не ме интересува кой е. Просто ела си го прибери от пода на квартирата ми.

— Боже Господи! — Сетне снижи глас и продължи тихо: — Чакай малко. Стой така. — Стори ми се, че чух някъде далеч да се затваря врата. После пак неговия глас. — Казвай — рече тихо.

— С белезници — рекох. — Целият е твой. Наложил се да го ръгна с коляно, но ще се оправи. Дойде тук да отстрани един свидетел.

Нова пауза. После чух медения му глас:

— Слушай сега, момчето ми, кой друг участва с теб?

— Друг ли? Никой. Само аз.

— Нека си остане така, момчето ми. Трай си. Ясно, нали?

— Да не мислиш, че ще събера тук всички безделници от квартала да позяпат?

— Спокойно, момчето ми. Спокойно. Седи там и си трай. Аз съм вече, кажи-речи, при теб. Не пипай нищо. Разбра ли?

— Да. — Дадох му адреса и номера на апартамента да му спестя време.

Представих си как лъщи едрото му кокалесто лице. Измъкнах пистолета изпод стола, седнах и зачаках, докато не чух по коридора стъпки, които спряха пред вратата ми, и по стъклото тихо забарабаниха пръсти.

Коперник беше сам. Изпълни рамката на вратата, изблъска ме назад в стаята с напрегната усмивка и затвори след себе си. Застана там, облегал се на нея, с дясната ръка под сакото. Едър, здрав, кокалест мъж с безизразни жестоки очи.

Наведе ги бавно и погледна мъжа на пода. Неговото гърло потръпваше леко. Очите му се стрелкаха на кратки откоси — очи на болен.

— Сигурен ли си, че е този? — Гласът на Коперник беше дрезгав.

— Абсолютно. Къде е Ибара?

— Ами беше зает. — Не ме гледаше при тези думи. — Твои ли са белезниците?

— Да.

— Ключът.

Подхвърлих му го. Приклепна бързо на едно коляно до убиец, свали от китките му моите белезници, захвърли ги встрани. Свали от колана своите, извъртя ръцете на плешивия зад гърба му и щракна белезниците.

— Копеле мръсно — процеди монотонно убиецът. Коперник се ухили, сви юмрук и нанесе на мъжа с белезниците страхотен удар в устата. Главата му се отметна назад с прищракване, за малко да му пречупи врата. Кръв се проточи от ъгъла на устата му.

— Дай ми кърпа — нареди Коперник.

Намерих пешкир и му го подадох Той го натъпка между зъбите на човека с много злост, изправи се и отри кокалести пръсти в оредялата си руса коса.

— Добре. Разказвай.

Разказах му... без изобщо да спомена за момичето. Прозвуча малко особено. Коперник ме гледаше и мълчеше. Потърка набраздения си с червени жилки нос. После извади гребен и се зае с косата си както по-рано в бара. Приближих и му подадох пистолета. Погледна го нехайно и го пусна в джоба си. Имаше нещо в очите му, а устните му се извиха в жестока широка усмивка.

Наведох се и засъбирах в кутията шахматните фигури. Сложих я върху полицата на камината, оправих единия крак на масичката, поразкатавах се известно време. Коперник ме наблюдаваше непрекъснато. Искаше ми се да измисли нещо и да го каже. Накрая изплю камъчето.

— Тоя тук използва калибър дващест и две — рече той. — Използва го, защото е достатъчно добър да се справи с такъв пистолет. Което ще рече, че го бива. Чука на вратата ти, ръгва патлака в корема

ти, набутва те в стаята, казва, че е дошъл да ти запуши устата завинаги... и ти въпреки всичко му виждаш сметката. Без пищов. Сам. И теб май си те бива, приятел.

— Виж какво — рекох и погледнах към пода. Вдигнах още една фигурка и я завъртях между пръстите си. — Решавах една шахматна задача. Мъчех се да забравя всичко.

— Нещо те мъчи, приятел — рече тихо Коперник. — Нали няма да се опиташ да метнеш стария полицай, момчето ми?

— Пипнах го и ти го връчвам — рекох. — Какво още искаш, по дяволите?

Онзи на пода издаде приглушен звук през пешкира. Плешивата му глава лъщеше от пот.

— Какво става, момче? Да не кроиш нещо? — почти прошепна Коперник. Погледнах го бързо, пак извърнах очи.

— Добре — рекох. — Знаеш много добре, че не можех да го пипна сам. Държеше ме на мушка и улучва там, където се цели.

Коперник затвори едното си око и примижа дружелюбно с другото.

— Продължавай, момче. И аз си помислих същото.

Помаях се още малко, за да изглежда убедително. Продължих бавно:

— Тук беше един хлапак, който извърши грабеж в Бойл Хайте, въоръжен грабеж. Не успя. Малка бензиностанция с никакъв оборот. Познавам семейството му. Момчето всъщност не е лошо. Беше тук да ми измоли пари за влака. Когато се почука, той се вмъкна ей там.

Посочих сгъваемото легло и дрешника до него. Коперник бавно извърна глава натам, после ме погледна и отново премигна.

— И хлапакът имаше оръжие? — попита. Кимнах.

— Промъкна се зад гърба му. За това се иска кураж, Коперник. Момчето си заслужи една възможност. Дай да не го набъркваме в тая работа.

— Има ли заповед за арестуването му? — попита той.

— Още не, поне така твърди. Но го е страх, че ще има.

Коперник се усмихна.

— Аз съм от отдел „Убийства“ — рече той. — Нито съм чул, нито съм видял.

Посочих към мъжа на пода, окован в белезници и със запушена уста.

— Ти го пипна, нали? — рекох деликатно.

Коперник продължи да се усмихва. Извади широк белезникав език и замасажира с него дебелината си долна устна.

— Как го направих? — прошепна той.

— Извадихте ли куршумите от Уолдо?

— Разбира се. Дълги, калибър дваисет и две. Единият сплескан в реброто, другият е наред.

— Ти си предпазлив човек. Не пропускаш нищо. Да знаеш нещо за мен? Наминал си да провериш с какви пищови разполагам.

Коперник стана, после пак се отпусна на едно коляно до убиеца.

— Чуваш ли ме, човече? — попита, доближил лице до мъжа на пода.

Онзи измуча нещо неясно. Коперник се изправи и се прозина.

— Кой ли го е еня какви ще ги разправя. Продължавай, приятел.

— Не че си очаквал да намериш нещо у мен, но си искал да огледаш квартирата ми. И докато си душил там — посочих дрешника, — а аз съм си мълчал, защото може би ме е било яд, на вратата се чука. Той влиза. А след малко ти се измъкваш оттам и го пипваш.

— А! — Коперник се ухили широко, оголил зъби колкото един кон. — Става, приятел, фраснах го, турих му едно коляно и го пипнах. Ти нямаше никакво оръжие, а тоя тип се извърна много рязко към мен и аз го повалих назад с ляво кроше. Така добре ли е?

— Добре е — рекох.

— Така ли ще го разправиш в управлението?

— Да.

— Ще те пазя, приятел. Дръж се с мен добре и аз съм с теб. Забрави за оня хлапак. Обади ми се, ако трябва да му се помогне.

Дойде при мен и протегна ръка. Разтърсих я. Лепнеше като умряла риба. От лепкави ръце и собствениците им ми се повръща.

— Само още нещо — рекох. — Този твой партньор... Ибара. Няма ли да се позасегне, че не си го довел?

Коперник разроши косата си и избърса панделката на шапката си с голяма жълтеникава копринена кърпа.

— Оная чернилка ли? — подхвърли подигравателно. — Да върви по дяволите! — Доближи ме и задиша в лицето ми.

— И никакви грешки, приятел... с нашата история.
Дъхът му вонеше. Както и очаквах.

[1] „Да се качим горе, ще ти покажа моите гравюри“ — класическа реплика, с която един мъж кани жена в дома си със задни помисли. ↑

[2] Университет в град Ню Йорк — Б.пр. ↑

4

Бяхме само петима в стаята на началника на отдела, когато Коперник изложи историята: един стенограф, шефът, Коперник, Ибара и аз. Ибара беше килнал стола си към стената. Шапката му беше ниско нахлупена, но кротките му очи се виждаха под нея, а в ъгълчетата на ясно очертаната мексиканска уста беше застинала същата лека усмивка. Не гледаше право в Коперник. А Коперник изобщо не го поглеждаше.

Отвън в коридора ни бяха снимали с Коперник как се ръкуваме, Коперник с шапка на глава и с пистолет в ръка и със сурово, целеустремено изражение на лицето.

Обясниха, че са разбрали кой е Уолдо, но не могат да ми кажат. Не повярвах, защото шефът имаше на бюрото си снимка на Уолдо, правена в моргата. Добре изпитана, косата му сресана, вратовръзката на място, светлината насочена точно както трябва, за да накара очите му да блестят. Никой не би казал, че е снимка на мъртвец с два куршума в сърцето. Приличаше на професионален танцьор, който се колебае между блондинката и червенокосата.

Беше към полунощ, когато се прибрах у дома. Външната врата беше заключена и докато ровичках за ключовете, дочух тих глас от мрака.

Гласът каза само: „Ако обичаш“, но аз го познах. Обърнах се и загледах тъмния двуместен кадилак, паркиран встрани от служебния вход. Беше със загасени фарове. Отидох до колата.

— Голяма си глупачка — казах.

— Качвай се — каза тя.

Качих се, тя включи двигателя и подкара по „Франклин стрийт“, мина две преки и зави по „Кингсли драйв“. Горещият вятър продължаваше да пари кожата до мехури. От закътан от вятъра страничен прозорец се носеше мелодия по радиото. Имаше много паркирани коли, но тя намери свободно място зад малък, чисто нов открит пакард. Върху предното стъкло още стоеше лепенката на

доставчика. След като паркира до тротоара, тя се облегна в ъгъла, опряла ръцете си в ръкавици на волана.

Сега беше облечена цялата в черно или може би тъмнокафяво, с малка кокетна шапка. Усетих сандаловото дърво в парфюма ѝ.

— Не бях много любезна с теб, нали? — промълви тя.

— Само ми спаси живота.

— Какво стана?

— Извиках полицията, пробутах няколко лъжи на едно ченге, което не ми харесва, приписах му всичките заслуги за ареста и толкоз. Онзи, от когото ме отърва, беше убиецът на Уолдо.

— С други думи... не си им казал за мен?

— Госпожо — повторих аз, — ти просто ми спаси живота. Какво искаш да направя още? Готов съм, имам желанието и ще се помъча да го направя.

Не каза нищо, не помръдна.

— Никой не узна от мен коя си — рекох. — Впрочем и аз самият не знам.

— Аз съм госпожа Франк Барсали, живея на „Фримонт Плейс“ номер двеста и дванайсет. Телефонът ми е Олимпия две-четири-пет-девет-шест. Това ли искаше?

— Благодаря — измърморих и затъркалях между пръстите си суха незапалена цигара. — Защо се върна? — Сетне щракнах с пръсти. — Шапката и болерото. Ще се кача да ги донеса.

— Има и друго — рече тя. — Искам си перлите.

Може и да съм подскочил. Не ми стигаше друго то, ами сега и перли.

По улицата профуча кола с два пъти по-голяма от разрешената скорост. Вдигна лек горчив облак прах, който се завъртя под уличните лампи, и изчезна. Момичето бързо вдигна стъклото, за да се предпази от праха.

— Добре — рекох. — Разкажи ми за перлите. Досега имаме убийство, тайнствена жена, откачен убиец, героично спасяване и един детектив от полицията, подведен да направи фалшив доклад. Сега ще имаме и перли. Хайде... разправяй.

— Щях да ги откупя за пет хиляди долара. От мъжа, когото ти наричаш Уолдо, а аз — Джоузеф Коутс. Трябваше да ги носи със себе си.

— Нямах перли — казах. — Видях какво излезе от джобовете му. Доста пари, но никакви перли.

— Може ли да са скрити в апартамента му?

— Да. Може да ги е скрил навсякъде в Калифорния, но не и в джобовете си. Как е господин Барсали в тази гореща нощ?

— Още е в града на заседание. Иначе не бих дошла.

— Е, можеше да го докараш — рекох. — Щеше да се смести на седалката отзад.

— Едва ли — каза тя. — Франк тежи стотина килограма и е доста едър. Едва ли би му харесало да седи там, господин Марлоу.

— За какво, по дяволите, говорим?

Тя не отговори. Ръцете ѝ в ръкавици почукваха леко и предизвикателно по ръба на тънкото кормило. Изхвърлих през прозорчето незапалената цигара, извърнах се и я взех в прегръдките си.

Когато я пуснах, целият треперех. Тя се отдръпна възможно по-далеч от мен, притисна се към вратата на колата и изтри устни с опакото на ръкавицата. Седях съвсем неподвижен.

Помълчахме известно време. Сетне жената заговори много бавно:

— Исках да го направиш. Не винаги съм се държала така. Започнах, след като Стан Филипс загина в самолета. Иначе сега щях да съм госпожа Филипс. Стан ми подари перлите. Спомена веднъж, че стрували петнайсет хиляди долара. Четирийсет и една бели перли, най-голямата осем милиметра в диаметър. Не знам колко грама са. Никога не съм ги давала за оценка, не съм ги показвала на бижутер, затова нямам представа. Но ги обичам заради Стан. Обичах Стан. Както човек обича само веднъж. Можеш ли да разбереш?

— Как ти е малкото име?

— Лола.

— Продължавай, Лола.

Извадих друга суха цигара от джоба си и взех да я въртя между пръстите си, колкото да имат какво да правят.

— Огърлицата беше със семпла сребърна закопчалка във формата на витло с две перки. На мястото на главината имаше малък диамант. Казах на Франк, че перлите са имитация и че аз съм си ги

купила. Той не разбра нищо. Не се разпознават толкова лесно. Виждаш ли... Франк е доста ревнив.

Доближи се до мен в мрака и бузата ѝ докосна моята. Но този път аз не помръднах. Вятърът виеше и дърветата се клатеха. Продължих да въртя цигарата между пръстите си.

— Предполагам, че си чел онази история — продължи тя. — За съпругата и за истинските перли и как тя каза на съпруга си, че са изкуствени.

— Чел съм я — рекох.

— Взех Джоузеф на работа. Тогава съпругът ми беше в Аржентина. Бях много самотна.

— Не се учудвам.

— Ние с Джоузеф често излизахме с колата. Понякога изпивахме по една-две чашки. Но това е всичко. Не съм от тези, дето...

— Казаха си му за перлите. А когато твоят стокилограмов мъж се връща от Аржентина и го изритва, той ги задига, защото знае, че са истински. После предлага да ти ги върне срещу пет бона.

— Да — рече тя простиичко. — Естествено, не исках да се обърна към полицията. А при тези обстоятелства Джоузеф, разбира се, не се страхуваше, че знам къде живее.

— Горкият Уолдо — рекох. — Донякъде ми е жал за него. Кофти е да налетиш в такъв момент на стар приятел, който ти има зъб.

Драснах клечка в подметката си и запалих цигарата. Тютюнът беше толкова изсъхнал от горещия вятър, че гореше като трева. Момичето седеше и мълчеше до мен, сложило отново ръце на волана.

— Тези летци вземат акъла на жените — рекох. — А ти още го обичаш или поне си мислиш така. Къде държеше перлите?

— В руска малахитова кутийка на тоалетната масичка. Заедно с разни евтини дрънкулки. Нямах как, щом като исках да си ги слагам от време на време.

— А те са стрували петнайсет бона. Значи мислиш, че Джоузеф може да ги е скрил в стаята си. Четирийсет и една, толкова ли бяха?

— Да. Май че искам твърде много от теб.

Отворих вратата и слязох.

— Ти ми плати вече — рекох. — Ще ида да проверя. Вратите в тази сграда не упорстват много. Полицаяте ще разберат къде живее

Уолдо, когато разпространят снимката му, но не още тази вечер, надявам се.

— Ужасно мило от твоя страна — рече тя. — Тук ли да чакам?

Стоях с крак на стъпалото, приведен, и я гледах. Не отговорих. Просто стоях и гледах блясъка в очите ѝ. После затворих вратата на колата и закрачих към „Франклин стрийт“.

Въпреки палещия вятър, който сбръчкваше лицето ми, още долавях сандаловото дърво в косата си. И усещах устните ѝ.

Отключих външната врата на „Бърглънд“, прекосих смълчаното фойе до асансьора и се качих на третия етаж. Запристъпвах предпазливо по тихия коридор и погледнах към прага на номер 31. Не прозираше светлина. Почуках дискретно — като едновременните контрабандисти на спиртни напитки с широките усмивки и дълбоките странични джобове. Никакъв отговор. Извадих от портфейла си твърдото парче целулоид, което се правеше, че предпазва шофьорската ми книжка, пъхнах го между ключалката и касата на вратата, като натисках силно дръжката по посока на пантите. Парчето целулоид подхвана езичето на бравата и го издърпа назад с леко пукване като от отчупена ледена шушулка. Вратата поддаде и аз влязох в тъмния апартамент. От улицата се процеждаше светлина и открояваше тук-там по някой мебел.

Затворих вратата, запалих лампата и постоях така. Подуших нещо странно. След миг разбрах — мирис на черен, специално обработен тютюн. Пипнешком отидох до прозореца и открих в голям пепелник на стойка четири кафяви угарки — мексикански или някакви други южноамерикански цигари.

Влязох в банята. Малко боклуци, нищо особено. Нямахше къде да скриеш игла. Кухнята ми отне повече време, но претърсвах отгоре-отгоре. Знаех, че в квартирата няма никакви перли. Знаех, че Уолдо е напуснал апартамента, много е бързал и нещо го е пришпорвало, когато се обърна и получи два куршума от един стар приятел.

Върнах се в дневната и взех да свалям сгъваемото легло, като погледнах покрай монтираното в него огледало към дрешника да не би да има някой там. Когато свалих леглото по-ниско, вече не гледах за перли. Гледах един човек.

Беше дребен, на средна възраст, с прошарени слепоочия, силно мургава кожа, облечен в бежов костюм, с виненочервена вратовръзка.

Изящните му малки ръце висяха отпуснато покрай тялото. Малките му крачка в островърхи лъснати обувки почти докосваха пода.

Висеше от пристегнат около врата му колан от горния метален край на леглото. Езикът му беше изплезен далеч повече, отколкото допусках, че това е възможно.

Люшна се леко, което не ми хареса, затова свалих докрай леглото и той се гушна спокойно между двете прикрепени възглавници. Още не бях го докоснал. Нямахше нужда да го пипам, за да разбере, че е студен като лед.

Заобиколих го, влязох в дрешника и с носната си кърпа в ръка отворих едно по едно чекмеджетата. Вътре нямаше нищо освен малкото разхвърляни вещи на човек, който живее сам.

Излязох и се залових с мъртвия. Нямахше портфейл. Изглежда, Уолдо го беше взел и го бе захвърлил някъде. Плоска кутия с цигари, наполовина празна, със златисти букви на капака: „Луис Тапия и Сиа, улица Пайсанду 19, Монтевидео“. Кибрит от клуб „Специя“. Кобур под мишницата от черна зърнеста кожа и в него деветмилиметров маузер.

Маузерът го издаде, че е бил професионалист, та вече не ми беше толкова гадно. Не чак толкова добър професионалист обаче, иначе с голи ръце не биха го пречукали с маузера — с такъв можеш да пробиеш стена — непобутнат в кобура под мишницата.

Сглобих историята, но само частично. Бяха изпушени четири от кафявите цигари — или е чакал, или са говорили. По някое време Уолдо е докопал дребния за гърлото и го е стиснал така, че той е издъхнал за секунди. Маузерът не му е помогнал повече от клечка за зъби. Сетне Уолдо го е обесил — вероятно вече мъртъв — на колана. Това би обяснило бързината, опразването на апартамента, нетърпението на Уолдо да открие момичето, защо остави колата си незаключена пред бара.

Искам да кажа, че това би обяснило тези неща, ако дребният е бил убит от Уолдо, ако това наистина беше апартаментът на Уолдо... ако просто не ме водеха за носа.

Пребърках и другите му джобове. В левия джоб на панталоните намерих златно сгъваемо ножче, малко дребни. В левия джоб на сакото — носна кърпа, сгъната, напарфюмирана. В десния джоб — още една носна кърпа, разгъната, но чиста. В десния джоб на панталоните —

четири-пет книжни салфетки. Спретнато човече. Не е обичал да се секне в носната си кърпа. Под салфетките намерих малък нов ключодържател с четири нови ключа — ключове за кола. На ключодържателя със златни букви беше щамповано: „С комплиментите на Р. К. Фогелсанг, доставчик на «Пакард».“

Върнах всичко на мястото му, вдигнах обратно леглото, избърсах с кърпата дръжки, други издатини и повърхности, изгасих осветлението и подадох нос през вратата. Коридорът беше празен. Слязох на улицата, свърнах зад ъгъла и излязох на „Кингсли драйв“. Кадилакът не беше помръднал.

Отворих вратата и се облегнах на нея. Тя като че ли също не беше помръднала. Трудно различих друго освен очите и брадичката ѝ, но не ми беше трудно да доловя мириса на сандалово дърво.

— Този парфюм — рекох — може да побърка и дякон... Няма никакви перли.

— Е, благодаря ти все пак, че опита — каза тихо с нисък, вибриращ глас. — Мисля, че ще мина и без тях. Трябва ли да... дали ние... или?...

— Сега се прибирай — рекох. — И каквото и да стане, никога не си ме виждала. Каквото и да стане. Както може и никога да не ме видиш вече.

— Не бих искала.

— Всичко хубаво, Лола.

Затворих вратата и се отдръпнах, фаровете светнаха, двигателят заработи. На ъгъла голямата кола зави бавно и надменно срещу вятъра и изчезна. Стоях на тротоара до празното място, където бе паркирала.

Вече съвсем беше мръкнало. Прозорците на апартамент, откъдето се чуваше радиото, се бяха превърнали в тъмни дупки. Стоях загледан в задницата на открития пакард, която изглеждаше съвсем нова. Бях я видял вече — преди да се кача горе — на същото място, пред колата на Лола. Паркирана, тъмна, пуста, със синя лепенка в десния ъгъл на лъскавото предно стъкло.

А в ума ми се въртеше нещо друго — комплект чисто нови ключове за кола в ключодържател с щампован надпис. Доставчик на „Пакард“, там горе, в джоба на мъртвеца.

Приблжих се отпред до колата и осветих с малко джобно фенерче синия етикет. Беше на същата фирма, естествено, същият

доставчик. Под неговото име и названието на фирмата бяха изписани с мастило едно име и адрес: „Евгения Колченко, «Арвиета стрийт» № 5315, Западен Лос Анджелис“.

Да лудне човек! Качих се обратно в номер 31, отворих вратата по същия начин, отидох до леглото и извадих ключодържателя от джоба на спретнатия мургав увиснал труп. Бях обратно при колата след пет минути. Ключовете паснаха.

Беше малка къща, кацнала над ръба на един каньон зад Сотел, с няколко гърчави евкалиптови дървета пред нея. От другата страна на улицата се вихреше една от онези веселби, при които се стига до чупене на бутилки по тротоара и кръсъци като на мач между отборите на Йейл и Принстън.

Зад телената ограда на къщата имаше розови дървета, пътека, застлана с каменни плочи, и широко отворен гараж, в който нямаше кола. И пред къщата нямаше кола. Натиснах звънеца. Почаках доста, после вратата се отвори някак неочаквано.

Явно не бях мъжът, когото тя чакаше, можех да прочета това в блестящите ѝ, очертани с черен молив очи. След още един миг в тях не се четеше вече нищо. Просто стоеше и ме гледаше — висока мършава брюнетка с гладен поглед, начервени бузи, гъста черна коса с път по средата, уста, направена да погълне сандвич на три пласта, с копринено горнище и панталони в златисто и кораловочервено, със сандали и златни нокти на краката. На ушите ѝ бяха окачени миниатюрни копия на черковни камбани, които подрънкваха на лекия ветрец. Махна пренебрежително с ръка, в която държеше дълго като бейзболна бухалка цигаре с цигара в него.

— Какво има, малкият? Търсиш нещо? Ти си от онази прелестна кампания отсреща, да?

— Ха-ха — казах — Весел купон, нали? Не. Просто ви докарах колата. Бяхте я загубила, нали?

В предния двор отвъд улицата някой изпадна в делириум тременс, смесен квартет раздра остатъка от нощта на тесни ивици и положи всички усилия да ги накара да се почувстват крайно нещастни. Докато траеше това, на екзотичната брюнетка не ѝ трепна окото.

Не беше красива, не беше дори хубава, но с такива като нея човек няма да скучае.

— Ти каза какво? — изрече най-сетне с глас, кадифен като коричката на прегоряла филия.

— Колата ви. — Посочих през рамо, без да я изпускам от очи. Такива като нея използват нож.

Дългото цигаре падна много бавно покрай тялото ѝ и цигарата се измъкна от него. Стъпках я и по този начин се озовах в коридора. Тя се отдръпна от мен и аз затворих вратата.

Коридорът беше с размерите на железопътна гара. Лампи в железни стойки блещукаха с розова светлина. В дъното на коридора имаше завеса от мъниста, подът беше застлан с тигрова кожа. Всичко това страхотно се връзваше с нея.

— Вие ли сте госпожица Колченко? — попитах, като нямаше какво друго да правя.

— Да, аз съм госпожица Колченко. Какво, по дяволите, искаш?

Сега ме гледаше така, сякаш бях дошъл да измия прозорците, но в неудобно време.

Извадих визитна картичка с лявата си ръка, протегнах ѝ я. Тя помръдна леко глава, колкото да я прочете в ръката ми.

— Детектив? — промълви.

— Да.

Каза нещо на храчещ език. Сетне добави на английски:

— Влезте! Този проклет вятър изсушава кожата ми като цигарена хартия.

— Вече сме вътре — рекох. — Току-що затворих вратата. Не се втелявай, Назимова! Кой беше той? Дребосъкът?

Зад завесата от мъниста се прокашля мъж. Тя подскочи, сякаш я бяха боднали с вилица. Сетне се помъчи да се усмихне. Не излезе много сполучливо.

— Възнаграждение — рече тихо. — Ще почакаете тук? Десет долара добро заплащане, да?

— Не — рекох. — Насочих бавно пръст към нея и добавих: — Той е мъртъв. Тя подскочи три педи нагоре и изврещя.

Рязко изскърца стол. Зад завесата се чуха тежки стъпки, показа се голяма ръка, която отметна завесата, и към нас се присъедини едър, рус здравеняк. Над пижамата си носеше лилав халат, дясната му ръка стискаше нещо в джоба. Застана съвсем неподвижен, щом мина пред завесата, стъпил здраво на леко разкрасени крака, вирнал брада, безцветните му очи като парчета мръсен лед. На такъв не можеш да отнемеш лесно топката.

— И какво има, скъпа? — Гласът беше плътен, неясен, с точно онази глуповата нотка, която се очаква от мъж, дето си пада по жени с позлатени нокти на краката.

— Дойдох относно колата на госпожица Колченко — поясних аз.

— Ами да беше си свалил шапката — рече той. — Ей така, за замявка.

Свалих я и се извиних.

— Добре — каза и продължи да държи дясната си ръка в джоба. — Значи си дошъл относно колата на госпожица Колченко. По-нататък.

Промъкнах се покрай жената по-близо до него. Тя се отдръпна към стената и залепи длани на нея. Дамата с камелиите в ученическа постановка. Дългото цигаре лежеше празно в краката ѝ.

Когато стигнах на два метра от едрият мъж, той рече спокойно:

— Чувам те и оттам. Само кротката. В джоба имам пистолет и ми се наложи да се науча да си служа с него. А сега какво относно колата?

— Човекът, който я заел, не можеше да я докара — рекох аз и доближих до лицето му картичката, която още държах. Той ѝ хвърли бегъл поглед. После пак ме погледна.

— И какво от това?

— Винаги ли си така наперен — попитах, — или само когато си по пижама?

— Та защо не можа да я докара сам? — продължи той. — И пропусни съзливите подробности.

Чернооката изхълца приглушено до мен.

— Всичко е наред, душице — рече мъжът. — Аз ще се оправя. Влез вътре.

Тя се изниза покрай двама ни и мина зад завесата. Почака малко. Едрият мъж не трепваше. Стоеше спокоен като жаба на слънце.

— Не можеше да я докара, защото някой го е пречукал — поясних. — Хайде, оправяй се.

— Така ли? Взе ли го със себе си да ми докажеш?

— Не — рекох. — Но ако сложиш вратовръзка и шапка, ще те заведа сам да видиш.

— Кой, по дяволите, каза, че си?

— Не съм казал. Реших, че можеш да четеш. — Подържах още малко картичката пред лицето му.

— А, точно така — рече той. — Филип Марлоу, частен детектив. Добре, добре. Значи трябва да дойда с теб и да видя... кого? И защо?

— Може би е откраднал колата.

Едрият мъж кимна.

— Това е идея. Може би я е откраднал. Кой?

— Дребният мургав мъж, в чийто джоб бяха ключовете от нея и който я беше паркирал зад ъгъла на жилищната сграда „Бърглънд“.

Обмисли димите ми без видими признаци на смущение.

— Има нещо в приказките ти — рече той. — Не много. Но все пак нещо. Предполагам, че тази нощ се провежда балът на полицаите. Та ти им вършиш цялата работа.

— Какво?

— На картичката пише, че си частен детектив. Да не би да водиш със себе си ченгета, които са тъй срамежливи, че чакат отвън?

— Не, сам съм.

Той се ухили. Усмивката оформи бели бразди по загорялото му лице.

— Значи откриваш някакъв мъртвец, вземаш някакви ключове от него, намиращ някаква кола и я докарваш тук... съвсем сам. Без полиция. Така ли?

— Правилно.

Въздъхна.

— Да влезем вътре — рече. Отдръпна завесата и ми направи път. — Може би имаш някакви идеи, кои то трябва да чуя.

Минах покрай него и той се извърна с натезалия джоб към мен. Не бях забелязал, докато не заставах съвсем близо до него, че по лицето му са избили капчици пот. Може да бяха и от горещия вятър, но не ми се вярваше. Влязохме във всекидневната.

Седнахме и се загледахме един друг над черния под, по който бяха разхвърляни пъстри индиански черги и турски килимчета в тъмни цветове в комбинация с няколко овехтели мебели. В стаята имаше камина, малък роял, китайски параван, висок китайски фенер върху поставка от тиково дърво и златисти тюлени завеси на зарешетените прозорци. Прозорците откъм южната страна бяха отворени. Варосана овошка шумолеше зад мрежата на прозореца и даваше своя принос към врявата отсреща.

Едрият мъж се изтегна в брокатено кресло и сложи обутите си в чехли крака върху табуретка. Дясната му ръка остана там, където си беше, откакто го видях — върху пистолета.

Брюнетката се мотаеше в тъмния ъгъл, забълбука бутилка, черковните камбани на ушите ѝ задрънкаха.

— Не се тревожи, душице — рече мъжът. — Всичко ще се оправи. Някой пречукал някого и този момък смята, че това ни интересува. Просто седни и се отпусни.

Момичето отметна глава и обърна половин водна чаша уиски. Въздъхна, подметна едно небрежно „по дяволите“ и се сви на кушетката. Тя едва я побра. Дал ѝ Господ крака. Позлатените нокти ми намигаха откъм тъмния ъгъл, където тя остана смълчана през цялото време.

Извадих цигара, без да бъда застрелян, запалих я и започнах да разказвам. Не казах цялата истина, само една част. Казах им, че живея в „Бърглънд“, че Уолдо е живял там в номер 31, един етаж под мен, и че съм го държал под око по служебни причини.

— Уолдо чий? — прекъсна ме блондинът. — И какви са тези служебни причини?

— Господине — рекох, — ти нямаш ли тайни?

Той се поизчерви.

Казах му за бара срещу „Бърглънд“ и какво се случи там. Не му казах за болерото и за момичето, което го носеше. За нея изобщо не споменах.

— Работата беше поверителна... от моя страна — рекох. — Ако разбираш какво искам да кажа.

Пак се изчерви, стисна зъби. Продължих:

— Върнах се от полицията, без да кажа на никого, че познавам Уолдо. Тъй като сметнах, че те няма да разберат още тази вечер къде живее, позволих си да огледам апартамента му.

— Какво търсеше? — попита напрегнато едрият мъж.

— Едни писма. Мога да спомена между другото, че не намерих нищо... освен един мъртвец. Удушен и окачен с колан през врата за горния край на съвременно легло... добре скрит. Дребен мъж, около четирийсет и пет годишен, мексиканец или южноамериканец, спретнато облечен в бежов...

— Достатъчно — прекъсна ме едрият мъж. — Убеди ме, Марлоу. Опит за шантаж ли разследваше?

— Да. Странното беше, че дребният мургав мъж бе добре въоръжен под мишницата.

— И в джоба му, то се знае, нямаше пет стотачки в банкноти от по двайсет? Или имаше?

— Нямаше. Но Уолдо имаше повече от седемстотин, когато го убиха в бара.

— Май подцених този Уолдо — рече спокойно едрият мъж. — Той е препипал моя човек, взел е парите за откупа, пистолета, всичко. Уолдо имаше ли пистолет?

— Не.

— Налей ни по едно, душице — рече той. — Да, яко го подцених този приятел Уолдо.

Брюнетката размота свитите си крака и ни направи по едно уиски със сода и лед. Тя самата гаврътна още стотина грама без гарнитура и пак се сгуши на кушетката. Големите ѝ черни лъскави очи ме наблюдаваха някак тържествено.

— Е, наздраве — вдигна чашата си едрият. — Не съм убивал никого, но сега ме чака бракоразно дело. Излиза, че и ти не си убивал никого, както казваш, но си я оплескал в полицейския участък. По дяволите! Животът е пълен с неприятности, откъдето и да го погледнеш. Добре че все още си имам тази сладурана тук. Тя е белогвардейка, срещнах я в Шанхай. С нея си сигурен като в стоманен сейф, макар да има вид на главорез. Точно това ѝ харесвам. Получавах фасона без никакъв риск.

— Големи глупости дрънкаш — тросна му се момичето.

— Изглеждаш ми свестен — продължи едрият мъж, без да ѝ обръща внимание. — Доколкото може да бъде свястно едно ченге, дете наднича през ключалките. Има ли някакъв изход?

— Да. Но ще трябва малко пари.

— Очаквах това. Колко?

— Да кажем, още петстотин.

— Дявол да го вземе, от тоз горещ вятър лице се изсушило като пепел от любов — оплака се рускинята.

— Петстотин може — рече блондинът. — Какво ще получа срещу тях?

— Ако успея, няма да бъдеш забъркан в тази история. Ако не успея, няма да ми платиш.

Той премисляше казаното. Сега лицето му беше набръчкано и уморено. Ситни капчици пот проблясваха в късата му руса коса.

— Това убийство ще те принуди да говориш — изръмжа той. — Имам предвид второто. А аз нямам онова, което се канех да откупя. Щом става въпрос за потуване, по-добре да плащам направо.

— Кой е дребният мургав мъж? — попитах.

— Името му е Леон Валесанос, уругваец. Още един от вноската ми листа. Работата ми е свързана с много пътуване. Той работеше в клуб „Специя“ — знаеш го, в онази част на „Булеварда на залеза“, дето е до Бевърли Хилс. Струва ми се, че беше на ролетката. Дадох му петте стотачки да отиде при този... Уолдо... и да получи срещу тях едни фактури за някои неща, които госпожица Колченко беше закупила на мое име и докарала тук. Глупаво, нали? Държах фактурите в чантата си и този Уолдо намерил начин да ги задигне. Какво според теб се е случило там?

Отпих от уискито и му хвърлих един поглед изкосо.

— Твоят уругвайски приятел вероятно е разговарял остро и на Уолдо това не му е допаднало. После малкият е решил, че маузерът може да му помогне в спора... но Уолдо се оказал по-бърз. Не казвам, че Уолдо е убиец, не го е направил умишлено. Изнудвачите рядко убиват. Може да се е ядосал и прекалено дълго да е стискал врата на дребосъка. Сетне е трябвало да духне. Но той е имал и следваща среща, от която е очаквал още пари. Започва да търси наоколо другото лице. И случайно се натъква на един приятел, който го мрази колкото си иска и който е достатъчно пиян, за да го пречука.

— Има дяволски много случайности в цялата тая работа — рече едрият.

— Това е от горещия вятър — ухилих се аз. — Всички са мръднали тази вечер.

— Значи за петте стотака не гарантираш нищо? Ако аз не остана в сянка, ти не получаваш парите. Така ли да разбирам?

— Така — рекох и му се усмигнах.

— Прав си за мръдването — каза той и пресуши чашата си. — Очаквам да удържиш на думата си.

— Има само две неща — казах тихо и се наведох напред. — Уолдо имаше кола, паркирана отвън пред бара, в който го убиха, незаконна и с работещ двигател. Убиецът я взе. Оттам винаги може да се очаква неприятна изненада. Виждаш ли, всички неща на Уолдо трябва да са били в тази кола.

— Включително моите фактури и твоите писма.

— Да. Но полицията приема разумно такива неща... освен ако не ставаш за голяма шумотевица във вестниците. Ако не ставаш, ще преглътна каквото се наложи в управлението и толкоз. Ако обаче ставаш, това е вече друго нещо. Та как, казваш, ти беше името?

Отговорът доста се забави. Когато го чух, не изпитах удоволствието, което очаквах. Изведнъж всичко се оказа твърде логично.

— Франк Барсали — каза той.

След малко рускинята ми извика такси. Когато си тръгнах, веселбарите отсреща правеха всичко, което им бе по силите. Забелязах, че стените на къщата са все още цели. Това ме разочарова.

6

Когато отключих остъклената входна врата на „Бърглънд“, надуших полицаи. Погледнах ръчния си часовник. Беше близо три сутринта. В тъмния ъгъл на фойето някакъв мъж дремеше в едно кресло с вестник върху лицето си, изпънал напред големите си крака. Крайчето на вестника се повдигна един-два пръста и пак се отпусна. Мъжът не направи друго движение.

Продължих към асансьора и се качих на моя етаж. Промъкнах се тихо по коридора, отключих вратата, разтворих я широко и посегнах към ключа на лампата.

Щракна друг ключ и блесна светлина от високия лампион до креслото зад масичката, по която още се търкаляха моите шахматни фигури.

В креслото седеше Коперник със замръзнала противна усмивка на лицето. Ниският мургав Ибара седеше в другия край на стаята, вляво от мен, мълчалив, леко усмихнат както винаги. Коперник оголи жълтите си конски зъби и рече:

— Здравсти. Отдавна не сме се виждали. По момичета ли беше?

Затворих вратата, свалих си шапката и бавно взех да си бърша врата — още и още. Коперник продължи да се хили. Ибара гледаше пред себе си с кротките си черни очи.

— Сядай, приятел — провлече Коперник. — Чувствай се като у дома си. Трябва да си побъбрим. Господи, колко мразя да бачкам по нощите! Знаеш ли, че нямаш нищо за къркане?

— Мога да се досетя — рекох. Облегнах се на стената. Коперник продължи да се хили.

— Винаги съм мразил частните ченгета — подзе той, — но никога не ми се е удавал случай да извия врата на някого — като тази нощ.

Пресегна се лениво зад креслото, вдигна от пода едно болеро с щамповани цветя и го метна върху масичката. Пресегна се пак и сложи до него широкопола шапка.

— Сигурно си голяма сладурана, като си ги сложиш — рече.

Хванах един стол, извъртях го към себе си, седнах наобратно, опрях лакти на облегалката и загледах Коперник.

Той се изправи много бавно, подчертано бавно, прекоси стаята и застана пред мен, като си пригладжаше сакото. Сетне вдигна дясната си ръка и ме зашлеви през лицето, силно. Заболя ме, но не помръднах.

Ибара погледна стената, погледна вратата, погледна нищото.

— Засрами се, приятел — лениво изрече Коперник. — Така ли се полагат грижи за тази хубава стока? Свити на топка под старите ти ризи. Винаги са ме отвращавали разните надникни-в-ключалка като теб.

Постоя още малко пред мен. Не помръднах и не казах нищо. Гледах изцъклените му очи на пияница. Той сви в юмрук отпуснатата си ръка, сетне сви рамене, обърна се и пак седна в креслото.

— Добре — рече. — Останалото ще почака. Откъде взе тия неща?

— Те са на една жена.

— Хайде, разправяй. Били на една жена. Я го виж копелето колко му е весело! Аз ще ти кажа на коя жена са. На жената, за която един човек на име Уолдо е питал отсреща в бара... около две минути преди да го поубият малко. Или всичко това ти се е изплъзнало от ума?

Не казах нищо.

— Ти самият се интересуваше от нея — продължи подигравателно Коперник. — Ама си те бива, приятел, умен си. Само как ме замота.

— За това не е нужно да си умен — рекох. Лицето му изведнъж се сгърчи и той тръгна да се надига. Ибара се изсмя, неочаквано и тихо, почти беззвучно. Коперник извърна очи към него и ги задържа така. После пак се обърна към мен, с безизразен поглед.

— Чернилката те харесва — подметна той. — Смята, че си те бива.

Усмивката изчезна от лицето на Ибара, но не бе сменено от друго изражение. Никакво изражение. Коперник продължи:

— През цялото време си знаел коя е била жената. Знаел си кой е Уолдо и къде живее. В отсрещния апартамент един етаж по-долу. Ясно ти е било, че този Уолдо е пречукал някого и се е канел да духне, само че тази мадама се е набъркала по някакъв начин в плановете му и той

много е искал да се види с нея, преди да изчезне. Само че не успява. Специалист по въоръжените грабежи от Източните щати на име Ал Тесилоре се погрижил за това, като се погрижил за Уолдо. А ти си срещнал момичето, скрил си дрехите му, отпратил си го и си траеш. Така си изкарвате вие прехраната. Прав ли съм?

— Да — рекох. — Само че всичко това го научих съвсем наскоро. Кой е бил Уолдо?

Коперник оголи зъбите си насреща ми. Алени петна пламнаха високо по жълтеникавите му скули. Ибара каза много тихо, загледан в пода:

— Уолдо Ратиган. Получихме сведенията от Вашингтон по телетипа. Дребен взломаджия с няколко малки присъди. Участвал в банков обир в Детройт, карал колата. По-късно предал бандата и снели обвинението срещу него. Един от бандитите бил този Ал Тесилоре. Мълчи като риба, но според нас срещата в бара е била съвсем случайна.

Ибара говореше с тихия, спокоен, сдържан глас на човек, за когото звуците имат съдържание.

— Благодаря, Ибара — рекох. — Мога ли да запаля цигара, или Коперник ще ми я избие от устата?

Ибара се усмихна.

— Разбира се, че можеш.

— Хареса те чернилката и туйто — продължи да се подиграва Коперник. — Човек никога не знае какво може да хареса на една чернилка, нали?

Запалих цигара. Ибара погледна Коперник и каза много тихо:

— Думата „чернилка“... прекаляваш с нея. Не ми харесва много, употребена по мой адрес.

— Кой, по дяволите, го е еня какво харесваш, черньо?

Ибара се усмихна отново.

— Правиш грешка — рече той. Извади пиличка от джоба си и я пусна в употреба, загледан надолу. Коперник продължи гръмогласно:

— Нещо в теб ми засмърдя на гнило от самото начало, Марлоу. Така че, като разбрахме кои са ония двамата, ние с Ибара решихме да се отбием и да си разменим с теб някоя приказка. Носех със себе си снимка на Уолдо в моргата — изпипана работа, светлината в очите му както се полага, добре вързана вратовръзка, бялата кърпичка се подава

точно колкото трябва от джобчето. Изпипана работа. Преди да се качим тук, събудихме съвсем рутинно администратора и му показахме снимката. И той го позна. Живее тук, в номер трийсет и едно, под името А. Б. Хъмел. Та влязохме там и намерихме един труп. Взехме да разпитваме за него къде ли не. Оказа се, че никой не го познава, но по шията му под онзи колан имаше ясни следи от пръсти и както чувам, те пасват напълно с пръстите на Уолдо.

— Това е добре — рекох. — Тъкмо се опасявах, че аз съм го убил.

Коперник ме гледа дълго време. Беше престанал да се хили и сега лицето му бе обикновено жестоко лице.

— Да. Намерихме дори още нещо. Намерихме колата, с която е избягал Уолдо... и онова, което Уолдо е държал в колата, за да го отнесе със себе си.

Издухах рязко цигарения дим. Вятърът блъскаше в затворените прозорци. В стаята беше задушно.

— Умни момчета сме ние — продължи Коперник подигравателно. — Не сме и допускали, че си такъв смелчага. Я виж това.

Бръкна с кокалестата си ръка в джоба на сакото и бавно изтегли оттам нещо над масичката, повлече го по зеленото сукно и го остави там опънато, лъщящо. Наниз бели перли със закопчалка във формата на самолетно витло. Зърната проблясваха меко в гъстия, наситен с пушек въздух.

Перлите на Лола Барсали. Перлите, подарени ѝ от летеца. Мъжът, който беше мъртъв, мъжът, когото тя още обичаше.

Загледах ги, но не помръднах. След малко Коперник се обади почти сериозно:

— Бива си го, нали? Би ли благоволил да ни разкажеш някоя история, господин Марлоу?

Станах, избутах стола изпод себе си, бавно се приближих до масичката и се загледах в перлите. Най-голямата беше около осем милиметра в диаметър. Бяха снежнобели, преливаха с цветовете на дъгата с омекотена лъскавина. Повдигнах ги бавно от масичката за шах, където лежах до нейните дрехи. Усетих ги в ръката си тежки, гладки, изящни.

— Хубави са — рекох. — Доста от неприятностите са заради тях. Да, сега ще говоря. Сигурно струват сума пари.

Ибара се засмя зад гърба ми. Много кротък смях.

— Стотина долара — рече. — Добра имитация... но имитация.

Повдигнах отново огърлицата. Изцъклените очи на Коперник ме гледаха злорадо.

— Как разбра? — попитах.

— Разбирам от перли — рече Ибара. — Тези са добра изработка, жените често поръчват да им изработят такива, нещо като застраховка. Но са гладки като стъкло. Истинските са грапави, ако ги опипаш със зъби. Пробвай.

Стиснах две-три между зъбите си лекичко, плъзнах ги напред-назад, после встрани. Без истински да ги ухапя. Бяха твърди и гладки.

— Да. Тези са много добри — рече Ибара. — Някои дори имат малки неравности и вдлъбнатини като истинските.

— Биха ли стрували петнайсет бона... ако бяха истински?

— Да. Вероятно. Трудно е да се каже. Зависи от много неща.

— Този Уолдо наистина си го е бивало — рекох.

Коперник се изправи бързо, но не видях кога е замахнал. Все още гледах перлите. Юмрукът му ме улучи в ченето, където са кътниците. Веднага усетих кръв. Залитнах назад и се направих, че ударът е посилен, отколкото беше.

— Сядай и говори, копеле! — почти прошепна Коперник.

Седнах и притиснах носната си кърпа към бузата. Облизах цепнатото място в устата си. Сетне пак станах, отидох и вдигнах цигарата, която беше избил от устата ми. Изгасих я в един пепелник и отново седнах.

Ибара пилеше ноктите си и огледа един от тях на светлината на лампата. По веждите на Коперник, откъм очите, имаше капчици пот.

— Намерили сте огърлицата в колата на Уолдо — рекох, загледан в Ибара. — Имаше ли някакви документи?

Той поклати глава, без да ме погледне.

— Ще ти повярвам — продължих. — Ето как беше. Не съм виждал Уолдо, докато той не влезе в бара тази вечер и не попита за момичето. Не съм крил нищо. Когато се прибрах, момичето с болерото, широкополата шапка и синята крепдешинена рокля — всичко, както

той го беше описал — чакаше асансьора тук, на моя етаж. Видя ми се свястно момиче.

Коперник се изхили подигравателно. Това нямаше никакво значение за мен. Държах го в ръцете си. Не му оставаше друго, освен да проумее това. И щеше да го проумее сега, много скоро.

— Знаех какво я чака като свидетел пред полицията — продължих аз. — А и подозирах, че има още нещо в цялата тази работа. Но нито за миг не съм допуснал, че е забъркана в нещо нередно. Беше просто едно добро момиче, попаднало натясно... без дори да го знае. Доведох я тук. Тя насочи пистолет срещу мен. Но нямаше намерение да го използва.

Коперник изведнъж изправи гръб в креслото и заоблизва устни. Лицето му се вкамени. Заприлича на мокър сив камък. Не издаде нито звук.

— Уолдо бил неин шофьор — продължих аз. — Тогава се казвал Джоузеф Коутс. А тя е госпожа Франк Барсали. Съпругът ѝ е известен хидроинженер. Един мъж ѝ подарил някога перлите и тя казала на съпруга си, че те са само имитация. Уолдо разбрал по някакъв начин, че зад тях се крие любовна история, та когато Барсали се върнал от Южна Америка и го уволнил, задето бил прекалено хубав, той щипнал перлите.

Ибара изведнъж вдигна глава и зъбите му проблеснаха.

— Искаш да кажеш, че ги е мислил за истински?

— Според мен той е заложил истинските и е поръчал да му направят имитация.

— Възможно е — кимна Ибара.

— Взел и нещо друго — рекох. — Някакви документи от чантата на Барсали, които показват, че издържа една жена в Брентуд. Уолдо шантажирал едновременно жената и съпруга ѝ, без никой от тях да знае за другия. Дотук ясно ли е?

— За мен е ясно — процеси сипкаво Коперник през стиснати устни. Лицето му беше все тъй от мокър сив камък. — Продължавай, по дяволите!

— Уолдо не се е страхувал от тях. Не е криел къде живее. Това е глупаво, но спестява сума ти усложнения, ако е бил склонен да рискува. Момичето дошло тук тази вечер с пет бона да си откупи перлите. Не намерила Уолдо. Дошла тук да го търси, качила се по

стълбите един етаж, преди пак да слезе. Женски представи за предпазливост. Така я срещнах. Така я доведох тук. Затова тя беше в дрешника, когато Ал Тесилоре ме навести, за да очисти един свидетел. — Посочих към дрешника. — А тя излезе с малкия си пистолет, ръгна го в гърба и ми спаси живота.

Коперник не помръдваше. Сега в лицето му имаше нещо страшно. Ибара прибра пиличката за нокти в малко кожено калъфче и бавно го пъкна в джоба си.

— Това ли е всичко? — попита кротко. Кимнах.

— Само дето научих от нея къде е квартирата на Уолдо и отидох там да търся перлите. Открих мъртвеца. В джоба му намерих нови ключове за кола в ключодържател на фирма „Пакард“. А на улицата намерих пакарда и го откарах на собственика му. Държанката на Барсали. Барсали изпратил един приятел от клуб „Специя“ да откупи нещо от Уолдо, а той се опитал да го купи с пистолет вместо с парите, които Барсали му дал. Уолдо го изпреварил.

— Това ли е всичко? — тихо попита Ибара.

— Това е всичко — казах, като ближех разкъсаното място от вътрешната страна на бузата си.

— Какво ще искаш? — рече бавно Ибара. Лицето на Коперник се сгърчи и той се плесна по дългото кораво бедро.

— Бива си го тоя — рече язвително. — Лапва по някоя случайна уличница, нарушава всички закони, а ти си седнал да го питаш какво иска. Ще му дам аз едно искане, черньо!

Ибара бавно извърна глава и го погледна.

— Не мисля — рече. — Мисля, че ще го оневиниш напълно и ще задоволиш всичките му искания. Той ти дава професионален урок как се върши полицейска работа.

Една дълга минута Коперник нито помръдна, нито издаде звук. Никой от нас не помръдна. Сетне Коперник се наведе напред и сакото му се разтвори. От кобура под мишницата му надникна ръкохватката на служебния му пистолет.

— Та какво искаш? — попита ме той.

— Онези неща на масичката. Болерото, шапката и фалшивите перли. Както и нечии имена да не попадат във вестниците. Прекалено ли е много?

— Да... прекалено много е — рече почти ласкаво Коперник. Извъртя се странично и пистолетът мазно скокна в ръката му. Опря ръка на бедрото си и насочи пистолета към корема ми.

— Предпочитам да получиш куршум в червата, докато оказваш съпротива при ареста. Предпочитам това заради доклада, който направих за ареста на Ал Тесилоре — как съм го арестувал. Заради онези мои снимки в сутрешните вестници, които вече се разпродават. Предпочитам да не живееш достатъчно дълго, та да имаш време да се посмееш, малкият ми.

Устата ми изведнъж стана гореща и суха. Някъде далеч чувах как вятърът бумти. Звучеше ми като пистолетни изстрели. Ибара зашава с крака по пода и каза хладно:

— Имаш два напълно разрешени случая, лейтенанте. От теб се иска само да оставиш тук някакви вехтории и да опазиш от вестниците някои имена. Което ще рече от прокурора. Ако той все пак ги научи, толкова по-зле за теб.

Коперник рече:

— Предпочитам другото. — Синкавият пистолет беше като камък в ръката му. — И Бог да ти е на помощ, ако не ме подкрепиш.

— Ако жената излезе наяве — каза Ибара, — ще стане ясно, че си лъгал в доклада и си измамил собствения си партньор. След седмица в управлението няма дори да споменават името ти. Ще им се повръща от него.

Чукчето на пистолета на Коперник щракна и видях как едрият му пръст обхвана плътно спусъка. Вратът ми се овлажни като кучешка муцуна. Ибара стана. Пистолетът подскочи към него.

— Да видим сега шубе ли ги е чернилките — рече той. — Казвам ти да прибереш пистолета, Сам.

Тръгна. Направи четири отмерени крачки. Коперник не направи и намек за движение: каменна статуя.

Ибара извървя още една крачка и изведнъж пистолетът заподскача.

— Прибери го, Сам — повтори спокойно Ибара. — Ако запазиш самообладание, всичко остава както си е. Ако не — с теб е свършено.

Направи още една крачка. Коперник широко отвори уста, изпъшка, сетне се отпусна в креслото като ударен по главата. Клепачите му се притвориха.

Ибара рязко издърпа пистолета от ръката му с такова бързо движение, че движение всъщност нямаше. После отстъпи бързо и отпусна ръката с пистолета покрай хълбока си.

— Това е от горещия вятър, Сам. Хайде, да забравим всичко — рече той със същия равен, почти нежен глас.

Раменете на Коперник увиснаха още повече и той зарови лице в ръцете си.

— Добре — каза между пръстите си.

Ибара прекоси безшумно стаята и отвори вратата. Погледна ме с ленивите си, полупритворени очи.

— И аз бих направил много за жена, която е спасила живота ми. Ще изям тая манджа, но не очаквай от мен като полицай да ми хареса.

— Дребният в леглото се нарича Леон Валесанос — рекох аз. — Бил е крупие в клуб „Специя“.

— Благодаря — каза Ибара. — Да вървим, Сам.

Коперник се надигна тежко, прекоси стаята и изчезна от погледа ми през отворената врата. Ибара излезе след него и понечи да я затвори.

— Почакай малко — рекох.

Той извърна бавно глава, сложил лявата си ръка върху дръжката на вратата и отпуснал синкавия пистолет до десния си хълбок.

— Не се занимавам с този случай за пари — поясних. — Семейство Барсали живеят на „Фримонт Плейс“ двеста и дванайсет. Можеш да й занесеш перлите. Ако името на Барсали не попадне в пресата, ще получи пет стотака. Ще ги изпратя на полицейския фонд. Не съм чак такъв умник, за какъвто ме смяташ. Просто така се случи... а партньорът ти е мерзавец.

Ибара погледна към перлите на масичката. Очите му лъщяха.

— Ти ги занеси — рече. — А петте стотака — добре. И ми се струва, че фондът ще ги получи.

Затвори тихо и след миг чух как асансьорната врата тракна.

Отворих един прозорец, подложих глава на вятъра и видях как полицейската кола изчезна зад сградата. Вятърът напираше със сила в стаята и аз го оставих да духа. От стената падна една картина, две шахматни фигури се търколиха от масичката. Болерото на Лола Барсали се повдигна и платът затрептя.

Отидох в кухнята, глътнах малко уиски, върнах се в дневната и й позвъних — колкото и да беше късно.

Обади се тя самата, много бързо, без следа от сънливост.

— Марлоу — рекох. — При теб всичко наред ли е?

— Да... да. Сама съм.

— Намерих нещо. По-точно полицията го намери. Само че твоето чернооко момче те е преметнало. Имам тук една перлена огърлица. Но перлите не са истински. Предполагам, че е продал истинските и ти е приготвил наниз от фалшификати с твоята закопчалка.

Тя мълча дълго. Сетне попита някак плахо:

— Полицията ли ги намери?

— В колата на Уолдо. Но те ще си мълчат. Имаме уговорка. Надникни във вестниците сутринта и ще разбереш защо.

— Това като че ли изчерпва нещата — рече тя. — Мога ли да взема закопчалката?

— Да. Удобно ли ти е да се срещнем тук в четири в бара на клуб „Ескуайър“?

— Много си мил — каза тя. — Може. Франк все така заседава.

— Тези заседания могат да съсипят човек — рекох. Сбогувахме се.

Избрах един номер в западния район на Лос Анджелис. Той беше още там с рускинята.

— Можеш да ми изпратиш тази сутрин чек за петстотин — казах. — На името на полицейския фонд, ако искаш. Защото парите ще отидат там.

Коперник попадна на трета страница в сутрешните вестници с две снимки и хвалебствена половин колона. Дребният мургава мъж от апартамент 31 изобщо не намери място в пресата. Сдружението на собствениците на жилищни сгради също имаше връзки.

Когато излязох след закуска, от вятъра нямаше и следа. Бе тихо, прохладно, малко мъгливо. Небето изглеждаше прихлупено, уютно и сиво. Спуснах се с колата си към булеварда, избрах най-добрия бижутерски магазин и сложих перлената огърлица на черното кадифе под лампата, чиято синкава светлина имитираше дневната. Един мъж с висока яка и раирани панталони изгледа апатично перлите.

— Бива ли ги? — попитах.

— Съжалявам, сър. Ние не правим оценки. Мога да ви дам името на някой експерт по оценките.

— Не се занасяйте — рекох. — Холандски са.

Той оправи светлината на лампата, наведе се и повъртя в ръката си част от огърлицата.

— Искам огърлица очно като тази, със същата закопчалка, и то бързо — добавих.

— Колко точно като тази? — Той не вдигна глава. — И не са холандски. Чешки са.

— Добре, можете ли да направите дубликат?

Поклати глава и отблъсна от себе си кадифената подложка, сякаш тя го мърсеше.

— За три месеца може би. Не произвеждаме такова стъкло в цялата страна. Ако искате точно копие... най-малко три месеца. А и нашата фирма изобщо не се занимава с такива неща.

— Сигурно е приятно да вириш така нос — рекох. Подпъхнах визитна картичка под черния му ръкав. — Посочете ми някой, който се занимава... и то не за три месеца... и може да не е точно копие.

Той сви рамене, изчезна с картичката, появи се след пет минути и ми я върна. На гърба ѝ беше написано нещо.

Старият левантиец имаше дюкянче на „Мелроуз“, вехтошарско магазинче, на чиято витрина имаше какво ли не — от сгъваема детска количка до корна, от седефен лорнет в избелял плюшен калъф до един от онези стари барабанлии калибър 44 с шест патрона, които все още

се произвеждат в Западните щати за пазителите на реда, чиито дядовци са били големи юначаги.

Старият левантиец беше с кепенце на темето, с два чифта очила и с дълга брада. Разгледа моите перли, поклати тъжно глава и каза:

— За двайсет долара почти същите. Не съвсем, разбирате. Нямам толкова хубаво стъкло.

— Каква ще бъде приликата?

Той разпери яките си силни ръце.

— Казвам ви истината. Няма да заблудят дори дете.

— Направете ги — рекох. — С тази закопчалка. Разбира се, ще ми върнете и другите.

— Да. Елате в два часа.

Леон Валесанос, дребният мургав мъж от Уругвай, бе удостоен с внимание в следобедните вестници. Бил намерен обесен в неназован апартамент. Полицията разследвала случая.

В четири часа влязох в дългия прохладен бар на клуб „Ескуайър“ и зашарих покрай редицата сепарета, докато в едно от тях не открих сама жена. Тя носеше шапка като плитка супена чиния, с много широка периферия, беше облечена в кафяв тайор, носеше риза със строга мъжка кройка и връзка. Седнах до нея и оставих на седалката едно пакетче.

— Не го отваряй — рекох. — Впрочем ако искаш, можеш да го пъхнеш направо в пещта за смет.

Погледна ме с тъмни уморени очи. Въртеше между пръстите си тънка стъклена чаша, от която лъхаше на мента.

— Благодаря. — Лицето ѝ беше много бледо. Поръчах уиски със сода и келнерът се отдалечи.

— Чете ли вестниците?

— Да.

— Сега знаеш за този Коперник, който си приписва стореното от теб. Затова няма да променят историята и няма да те набъркат в нея.

— Вече ми е все едно — рече тя. — Все пак благодаря. Моля... моля те, покажи ми ги.

Извадих огърлицата от книжната салфетка в джоба си и я плъзнах по масата към нея. Сребърната закопчалка във формата на витло примигна на светлината от стенната лампа. И малкият диамант намигна. Перлите бяха матови като бял сапун. Те дори не пасваха по размер.

— Прав беше — промълви тя монотонно. — Това не са моите перли.

Келнерът дойде с питието и тя ловко похлупи огърлицата с чантата си. Когато той се отдалечи, отново я повъртя в ръце, пусна я в чантата и тъжно се усмихна.

— Както каза ти... ще си запазя закопчалката.

— Не знаеш нищо за мен — започнах бавно. — Спаси ми живота снощи и имахме своя миг, но беше само миг. Все още не знаеш нищо за мен. Има един детектив в управлението, казва се Ибара, симпатичен мексиканец, който е присъствал при намирането на перлите в куфара на Уолдо. Казвам ти това, в случай че искаш да се увериш...

— Не бъди глупав — прекъсна ме тя. — Всичко свърши. Това беше само спомен. Твърде млада съм да пазя спомени. Може би така е най-добре. Обичах Стан Филипс... но той си отиде... отдавна.

Гледах я втренчено, не казах нищо. Тя добави тихо:

— Тази сутрин моят съпруг ми каза нещо, което не знаех. Ще се разделим. Така че днес нямам особена причина да ми е весело.

— Съжалявам — смотолевих аз. — Какво да ти кажа. Може би ще се срещнем пак. Може би не. Не се движа много в твоята среда. Всичко хубаво. Станах. Изгледахме се за миг.

— Ти дори не опита питието си — рече тя.

— Изпий го. От тази ментовка най-много да ти се догади.

Постоях още миг с ръка, опряна на масата.

— Ако някой те закача някога — рекох, — само ми кажи.

Излязох от бара, без да се обръщам, качих се в колата и подкарах на запад по „Булеварда на залеза“ надолу, чак до крайбрежното шосе. По целия път градините бяха пълни с повехнали и почернели листа и цветя, опърлени от горещия вятър.

Но океанът си беше все така прохладен и апатичен както винаги. Стигнах почти до Малибц, сетне паркирах, отидох до една голяма скала, която беше зад нечия телена ограда, и седнах на нея. Приливът бе стигнал почти наполовина и продължаваше да се качва. Въздухът

миришеше на водорасли. Погледах водата известно време, сетне извадих от джоба си огърлицата с фалшиви перли от чешко стъкло, отрязах възела в края и една по една ги заизнизвах.

Когато събрах всичките в лявата си ръка, подържах ги малко така и се замислих. Всъщност нямаше какво да мисля. Бях сигурен.

— В памет на господин Стан Филипс — изрекох на глас. — Поредният мошеник.

Заподхвърлях нейните перли във водата една по една, по плаващите чайки.

Зърната цопваха тихо, а чайките се вдигаха от повърхността и се стрелкаха натам, където перлите изчезваха във водата.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.